

42.11.10 v LJUBLJANI
 29. III. 1933
 9545

DOMOLJUB

TE V. 13.

V LJUBLJANI, DNE 29. MARCA 1933

LET O 46.

Čena 36 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«; naročnina, reklamacije in inserati Upravništvu »Domoljuba« v Ljubljani. Telefon uredništva: 2349

Telefon uprave: 2992

Strpnost in nestrpnost

Dvakrat šest je sedem.

Besede znosljiv in neznosljiv ali strpen in nestrpen čuješ danes tako pogosto, kot drav in bolan, lep in grd, bogat in revan. Vendar navidez preprosti besedi vsem ljudem nista dovolj jasni. En zgled!

Lepega dne je prišel v trgovino meščan, da si kupi cigaret. Pri tem je nastal sledeči pogovor.

Meščan: »Prosim dva zavojčka Zeta.«

Trgovec: Izvolite, dva zavojčka, vsak po Din, skupaj 12 Din.

Meščan: Oprostite, dvakrat šest je sedem dinarjev. Več Vam ne morem dati.

Trgovec: Gospod, Vi se norčujete, zakaj, kakat svet obstoji, je bilo dvakrat šest dva-sajst.

Meščan: Ne, moje prepričanje je, da 2-krat šest je sedem. Tu imate sedem dinarjev.

Trgovec: Dobro, gospod, moje prepričanje pa je drugačno. Zato poiščite trgovca, ki so mislil kakor Vi, da $2 \times 6 = 7$, pa boste dobili dva zavojčka »Zeta« za sedem dinarjev. Kar se tiče mene, Vam ne morem drugače računati.

Meščan: Gospod, Vi ste nestrpni in v Vašo trgovino ne pridem več. Če bi bili Vi strpni, bi spoštovali moje prepričanje in se zadovoljili, da Vam dam za tobak 7 Din.

Trgovec: Prosim, prosim, nisem nestrpen, ampak ta račun $2 \times 6 = 12$ je nestrpen. On ne more trpeti poleg sebe nobenega drugačnega množenja, tudi ne Vašega, da 2×6 je sedem.

Ko je meščan odšel, je trgovec mrmral: »Svet je padel na glavo. Vse bo vrag vzel, ako bom vsakemu računal po njegovem prepričanju in ne po resnici. Ni jim dovolj beseda strpnost pri veri, zdaj jo hočejo uvesti tudi v moje računa.«

Resnica je nestrpna.

Pa pustimo trgovca, naj se jezi dalje, mi pa nekoliko premislimo dogodek, ki je drugače smešen, vendar pa ima v sebi zrno resnice.

Jeli račun $2 \times 6 = 7$ resničen ali ne? Ako je resničen, potem veija za trgovca in odjemalca. Ako je resničen, potem lahko trgovec odjemalca zaračunal blago po mili volji, pa tudi odjematec lahko plača kolikor hoče. Vsaki trgovini je predpogoj neka stalna resnica, ki jo morajo vsi priznavati, drugače je trgovanje nemogoče. 2×6 pa je in ostane

12 in je v tem pogledu kaka druga resnica izključena. Resnica torej pravi vsemu svetu: Ali sem resnica ali nisem. Če sem, tedaj me spoštujte. Ako nisem, gorje vam, ker brez mene ne morete živeti. Brez resnice dela vsak, kar hoče. Brez resnice se mora pretvoriti svet v blaznico. Moč resnice je v tem, da ne more trpeti poleg sebe resnice prvi protivne. Ona odločno kliče: ali — ali! S to svojo močjo prinaša resnica na svet mir in red.

Kako je z verskimi resnicami?

Tako kakor z vsako drugo resnico. Besede Boga, Jezusa, Cerkev so ali resnične ali pa ne. Ako so resnične, potem ne trpe poleg sebe besed: ni Boga, ni Jezusa, ni ene Cerkev,

ampak jih je recimo deset in vsaka od njih je dobra. Če niso resnične, potem vsakdo lahko po svoji svobodni volji dela, kar hoče, tedaj se ljudje spreminjajo v zveri in svet v menežarijo. Zato so tudi verske resnice nestrpne. Tudi one kriče: ali — ali! Prav zato mora vsak zaveden katoličan vbogati to, kar ga njegova vera uči in ne more, ako je razumen človek, istočasno govoriti, da so tudi vse druge vere, ki so njegovi nasprotni, dobre.

S tem pa še ni rečeno, da naj bo katoličan proti drugovercu surov. Nasprotno napram vsakemu je katoličan dolžan biti dober in vljuden, ker ravno s tem pokaže, da je resnica na njegovi strani in da se za njo ne boji, saj je nepremagljiva. Samo taka more biti strpljivost v verskih zadevah in samo tako strpljivost Cerkev od nekdanj zastopa in brani.

Nazori o morali

Morala in moralni nazori igrajo v ljudskem življenju važno nalogo. Čeprav se tega morda vsi ne zavedamo, je vendar gotovo, da ocenjujemo in kritikujemo vse iz osebnega moralnega stališča. Zakaj nismo često istega mnenja kot drugi? Zato ker imamo druge moralne poglede in nazore. Naj v sledečem priobčimo nekoliko nazorov o morali, ki prevladujejo danes v človeški družbi.

»Morala brez Boga«

Kadar ljudje zapuste Boga, ostanejo sami, in kadar so sami, se začnejo ločiti v različne struje in mišljenja.

1. Prvi se glede morale sklicujejo na javno mišljenje. Ako javnost odobrava neko stvar, je dobra, ako jo zavrne, naj se smatra za slabo, pravi modroslovec Saint-Lambert. Kaj pa, če niso vsi istega mišljenja in je n. pr. javno mišljenje v nekem kraju, da je tatvina dovoljena, v drugem pa, da ni dovoljena? Ako je n. pr. v Italiji javno mišljenje, da je Dalmaacija italijanska, kaj sledi iz takega nazora o morali?

2. Drugi modroslovci zidajo svoje moralne nazore na značaj naroda, oziroma prebivalstva. Vsak narod ima svoje moralne nazore, ki odgovarjajo njegovemu značaju. Še več, vsak stan ima svojo moralo: svojo moški, svojo ženske, svojo izobraženci, svojo preprosto ljudstvo. Lastne nazore o morali tolmačijo trgovci in drugi obrtniki in zopet svoje kmetje. Celó vsak poedinec ima lahko svoje moralno načelo, pravi Paulsen. Zato pa bla-

gor ciganom, ki imajo lastne »moralne« nazore o tatvini.

3. So modroslovci, ki dajejo državi zakonodajno pravico tudi v pogledu morale. Taka morala vlada v Rusiji. Ali pa je to morala in moralni red?

4. Nemški modroslovec Nietzsche deli ljudi na gospodo in sužnje. Gospoda ima svojo moralo, a sužnji svojo. Gospodi je vse dovoljeno in proti njeni volji ni zakona. Ali ne vidimo danes posledic te gospodske morale?

5. Materijalist Hückel sploh ne priznava morale, zakaj njemu je vse le borba za življenje in obstanek. Kdor je močnejši, ima več pravice. Teško revežem po tej morali!

6. Moralni nihilist Stirner postavlja ves moralni zakon in red v samega človeka. Človek naj živi, kakor da je sam na tem svetu, a vse drugo naj mu robuje. Karkoli more doseči z rokami in s silo, vse je njegovo. On ne priznava nobene pravice drugemu, on lahko po vseh hodi in vse razdira. Jaz, jaz in zopet jaz, to je zanj vse. Ne priznava ne Boga, ne države, sploh nikogar.

7. Socijalistična morala, kakor jo je razvil Karl Marks, postavlja vse na gospodarski in socialni temelj. Kakršen je slučajno gospodarski in socialni položaj, taka je po Marksovem nazoru tudi nazor o morali.

Vsaka stranka ima svojo moralo: socijalisti, materijalisti, naturalisti, komunisti, nacionalisti in vsi si ustvarjajo glede morale svoje

preglede, da lažje opravičijo svoje dolžnost in nedelavnost.

Krščanski pojem o morali

Proti označenim materialnim sistemom za katoličani postavljamo in branimo svojo krščansko moralo. Naš nazor o morali je od Boga in naš morali red in in njege izvirajoče moralne dolžnosti temelje na nebeških, ki jih je objavil in zapovedal Bog najprej na gori Sinaj, a potem vnovič potrdil po Jerusu Kristusu.

Naša krščanska morala prinaša od Boga in je za vse etičko obvezna za gospode in kmete, za male in velike narode. Bog je to moralo določil v desetih zapovedih točno in nedvoumno. Naša morala pozna Boga in zahteva da se Bog priznava in časti.

Zato mi katoličani odklanjamo vsako vzgajo, ki ne priznava Stvarnika ali tega za metuc. Naša krščanska morala zahteva upoštevanje predpostavljeneh, to so starši, predstojniki, oblast. Po naši morali so nepokorčična upor in revolucije greh. Krščanska morala

črva nevedovo življenje in zdravje, zato strogo prepoveduje uboj in amozor. Naša krščanska morala brani sveti zakon in črva nedržne stroke, zato obsoja razporoko, umelno splave in vse kar je protivno glavnemu smotru zakonskega življenja. Naša morala obranila pravico in zato črva pravico pridobljeno lastnino. Zato obsoja tatvino, kerkrajkoli bi bila. Naša morala širi ljubezen in usmilenja. Zato je bila Cerkev prva, ki je zgradila bolnišnice in sirotišnice. Cerkev je prva osonovala redove z namenom da se bri-gajo za zapuščene in bojne ljudi. Vse to so sadnji katoliške morale.

Za to mi katoličani od te morale ne moremo odnehati. Ponosni smo na svojo katoliško moralno in odkrito se potegujemo za njo.

S stališča katoliškega moralnega nazora mi katoličani presojamo ljudsko življenje, zasebno in javno kar je v skladu z to božjo moralo, to je za nas dobro in dopustno, a kar se tej morali protivi, to je za nas vselej in povsod in pri vsaki priliki velik greh.

RAZGLED PO SVETU

Mecdonald in Mussolini

Pred dobrim tednom sta se sedita v Rimu Mecdonald, min. predsednik Anglije in Mussolini, gospodar Italije, na važen političen sestatek. Kaj vse sta se ta dva gospoda menila ne vemo, izvsnosti sta povedala v glavnem se to, da sta se razgovarjala o tem, kako bi bilo mogoče zagotoviti Evropi mir. Naredila sta predlog, naj bi štiri evropske veličke: Anglija, Francija, Italija in Nemčije dobile nekako nadoblast nad vsemi drugimi manjšimi evropskimi državami. Meje držav, ki so bile določene na narovni konferenci, naj bi se popravile in države naj bi se razeročile. Na videz je vse lepo, niso pa tako lepi skrivni nameni, ki jih imata ta dva gospoda. Čisto jasno je, da nista

prjatelje slovanskih držav, predvsem Jugoslavije in Poljske. Naša zaveznica Francija je k temu predlogu rekla odločno: ne! Slovanske države so ravno tako proti. Najbrže se bo izvzezi Jugoslavija, Romunija in Čehoslovaška pričlučila sedaj še Poljska. Vse te države, ki imajo okrog 80 milijonov ljudi so že v trdni zvezi z Francijo.

Pogled v bodočnost niso ravno rožnati. Za našo državo in posebej za nas Slovence je stališče jasno. Ker poznamo mišljenje Mussolinjevo o naši državi in o Slovencih posebej, zato more biti naš odgovor na take predloge samo: roke proč!

Konec nemškega parlamentarizma

Zakon za odpravo narodne in državne diktate se imenuje pooblašilni zakon, ki ga je Hitlerjeva vlada izdelala in ki naj danje tej vladi za 4 leta vse oblast. Na temeljni tega zakona, ki je bil že sprejel, vlada laško Hitler štiri leta brez parlamenta in tudi proti do-

lobčan ustave. Kakšno bo to vladanje, je že danes več kot gotovo. Zato bi bilo bolj resnično, ako bi zakon za odpravo narodne in državne diktate imenovali zakon za odpravo ljudske volje in vrnitev tobenzoterske cesarske familije.

Lužiški Srbi so tudi naši brate

Težek je položaj lužiških Srbov v Nemčiji, dasti pod sedanjo Hitlerjevo samovlado. Te dni je priobčil v Pragi izhajajoči »Lužiško-srbski vestnik« poseben proglaš, v katerem ugotavlja, da so lužiški Srbi v današnji težki bočni narodnostno bolj ogroženi, kakor so bili kdaj prej. Nemčije jim nebe priznati manjšinskega varstva, ker jih nebe smatrati za samostojen narod. Lužičani so danes v okratnem položaju. Nimajo — tako kot druge

manjšine — zaščitnice države, ki bi se zavzela za nje, slovanska vzajemnost pa še ni toliko napredovala, da bi se izvršili potrebni koraki pri nemški vladi. Proglas zahteva za nje iste pravice, kakor jih ima nemška manjšina na Čehoslovaškem. Trdno pričakujejo, da bo na njihovi strani vse omikani svet, obenem pa pozivajo slovanske države, naj se v duhu slovanske vzajemnosti zavzamejo za obrambo narodnih manjšin v Nemčiji.

Čehoslovaška

Zanimiva izjava »Orlac«. Osrednje uprava čehoslovaške katoliške telovadne organizacije je podala te dni sledečo izjavo: Čehoslovaški »Orlec« poudarja, da stoji to društvo na katoliški in demokratični podlagi. Zato je »Orlec« proti vsemu, kar bi utegnlo spreminjati demokratični netroj naše republike. Ne-

zdrumljivo je s katoliškimi načeli, da bi so- deloval član »Orlac« pri katerenkoli pokretu, ki mu je cilj nasilje in samodršstvo. »Orlec« ne more biti fašist, ker je fašistično miselnost protikatoliška, čeprav za enkrat fašizem proti katolištvu morda še ne nastope kot bi rad. Orlovska načela vodijo k idealu svobodnega katoliškega državljan v demokratični čehoslovaški republiki. Čehoslovaški »Orlec« prosil,

BANKA BARUČE

15 Rue Lafayette, Paris

Odpreta je denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem menovanju

Vsi vse izračune posej najhitreje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo pizbilo za nove čekove za vse države: BELGIJA: No 0-0660; FRANCIJA: No. 117-93; HOLANDIJA: No. 148-00; LUKSEMBURG: No. 200-0000000000. Na zahtevno pošljemo brezplačno naša ček. imamo

da ga katoliške javnost pri uporih za doslej navedenih identov vestransko podpira.

Zanimiv razgovor z Musarykom. Avstrijski časnikar je slavil sedanjemu predsedniku čehoslovaške republike svet vprašati, ki vprašanje, kaj bi storil, če bi imel danes v let, je Musaryk odgovoril: »Vse svoje moči in življeno misli, da se osnujejo Združene republike države. Seveda tega ne bom dočel. Vprašujete me, katero najhitreje osnuje, črva mi prizadeva predsedniško mesto. Mislim, da tole. Vsek drug človek je prost, jaz pa ne. Tajna policija me spremlja pri vsakem koraku. Ona se ve, zakaj to dela, jaz pa ne. Nekdaj sem se veselil, da sem lahko po neslovni okoli in ogazoval po državi, kaj povera. Tega danes ne morem več. Vse pa daje name. To je slaba stran mojega položja. Na vprašanje, kaj pripravite mladim, je Musaryk izjavil: Dela naj in se učil. Prepoveduj, ali je potrebno biti član katerekoli stranke, obenem pa onj se zaveda, da je najprej biti nesprotnik vsake stranke. Laško je vsi vati na stranko, čeprav nisi njen član, ki naziranj mladega roda ne smemo biti izgledi. Mladina uguzna tudi danes neumeje in še bolj kakor smo jih mi, toda gotovo premaga in bo in bo bolj pravilno in nas sodila, kot sodi sedaj.

Italija

Karno. Dne 28. marca so slavili v Rim praznik letalstva. V Rim so tega dne propeli vsi častniki in podčastniki italijanske zračne armade po številu okrog 4000, med njimi tak 150 pilotov civilnih zračnih podjetij. Zrak-plovec je med drugimi navdušenim gospod g. Mussolini. — V primeru z inštituc lebrarjem je bilo letos v tržaški tuki le 68% zmetla. — Orapan je bil na česti na Sveto jut 65 letni Alojzij Maruš iz Steverjana. — V Kojskem pri Gorici je daroval prvo st. mlaj g. Kodrit Davorn. — Zivahno je v Trstu pri silno zamenjavanje imen. Zednji čas se s vrgli na krstna imena tudi odraslih oseh. Je kdo Stanko, Zorko, Vlasta, Sonja itd. ki že je glavjarji družine na civilni vatični urad, kjer ga strahujejo, da mora pristati na spre- menbo krstnih imen.

Avstrija

Se ni reda. Po raznih krajih Avstrije zlasti na Dunaju, se vršijo politični spopadi med narodnimi socialisti (Hitlerjevci) in o- cininimi demokrati. V Mödlingu pri Dunaju so narodni socialisti hoteli vstopiti v hotel wehrovski dom, pa so bili krvavo odbiti. V Sajnarskem so orožniki zasledili tajno skladišče orožja v zasebnih hišah, ki je bilo iz republikanskega Schutzbunda, ki je social- demokratičen. Policija je zaplenila 47 pušk in 40.000 ostrih nabojev.

Drobik. Ogenj je zelo poškodoval je stopnja posestnikov Hartmanna in Inama.

bučah. — Tudi pri Pečniku na Obirskem je vnelo, a so ogenj pravočasno zadušili. Delavec Obertaud iz Libuž je bil na vožnji Dobrle vasi od neznanca napaden in z nom ranjen v stegno. — Nemci pozivljajo devanje podružnic društva »Südmarke«, tako Rožek, Bistrici in na Žihpoljah. — Po rodostojnih poročilih je izvoz lesa iz Avstrije po množini od leta 1928 padel za celih 80%. Preko 80% vseh žag je ustavilo obratovanje.

Nemčija

»Hitler vlada. Trg republike pred parlamentom je berlinska občinska uprava zopet preimenovala v Kraljev trg. Ovaduštvo se je pod hitlerjevskimi kandidati za službena mesta tako zelo razvilo, da je moral sam hitlerjevski minister Göring javno nastopiti proti temu ovaduštvu. Vse židovski advokate, sodnike in uradnike, ki niso bili na fronti, nameravajo hitlerjevci odpustiti. Visoki cilj hitlerjevskega napovedanega štiritletnega vladanja je tudi ta, da mora biti Nemčija očiena vseh židov. Vse svobododomiselne in proizvodarske organizacije hoče nemška vlada ropovedati. Kot prvo je bilo razpuščeno Društvo svobododomiselnih v Berlinu, Dom svobododomiselnih pa so zaprli. Odločno borbo za žensko štienost so pričeli hitlerjevci. Zahtevajo, da nemške žene ne branijo otrok. Prvo osrednje taborišče za 5000 komunistov bo zgrajeno v tih dne v okolici mesta Dachau. Vodja komunistov Thälmann je bil po trditvah francuskega tiska umorjen v ječi. Prvi maj se ne sme več praznovati v Nemčiji. Sovjetsko govinsko odposlanstvo bo v najkrajšem času pustilo Berlin zaradi osirih protisovjetskih stopov, uvedenih po hitlerjevcih.

Amerika

»Ameriški dolar, ki je v preteklih dneh padel, si je z odločnimi odredbami novega predsednika Roosevelta hitro opomogel. Daj hoče Roosevelt podati parlamentu razne ekonomske predloge v pomoč brezposelnim in nelom. Brezposelnih naj bi našli delo zlasti pri porođevanju. Kmetom pa bi se pomagalo s povznanjem cen za kmetijske pridelke. To naj bi se doseglo na ta način, da se zmanjša površina za žiti posejane zemlje. Združene države Sev. Amerike nameravajo že letos s tem pričeti. Predsednik Roosevelt se trudi, da na tašno rešitev vprašanja pristane tudi druge države, in sicer še pred pričetkom svoje gospodarske konference. Nadalje je Roosevelt za znižanje carin in bo slišal doseči, da se bo tudi svetovna gospodarska konferenca izjavila v tem smislu.

Drobne novice

»Zidovskih družin s 150 člani je zbežalo pred hitlerjevci iz Nemčije na Poljsko. Vse oficirje in vojake je odpeknela z doista avstrijska vlada. Za moratorij je zaprosila osrednja banka avstrijskih hranilnic v Pragi. 96 milijard lir znašajo vsi javni dolgovi Italije, ki ima v obtoku bankovcev za 13 milijard. Usmrtili so z elektriko Italijana Zangaro, porilca župana Cermaka v ameriški Cirkagi. Zvezni avstrijski vladi je izrekel nezakonico štajerski deželni zbor. Davek na zvonjenje v cerkvenih stolpih sklenil vpeljati frasonski občinski svet v Barceloni.

Tako Jugoslavija, kako pa drugi?

Nemški škof dr. Berning je nedavno obiskal razne kraje v naši državi, da se prepriča, kako je z njim v cerkvenem oziru. Časopisje sedaj poroča, da je napravilo silen vtis na vernike, ko je škof Berning v belgrajski katoliški cerkvi lahko oznanil, da je bil sporazum glede obnove nemškega dušnega pastirstva v Jugoslaviji v bistvenih točkah dosežen: Lahko računamo v najkrajšem času z obnovo nemškega dušnega pastirstva v vseh pokrajinah, kjer prebivajo Nemci. Jasno je, da je treba pri tem računati s posebnimi krajevnimi razmerami. Nemški verouk v šoli, nemške molitve, pridige in cerkvene pesmi morajo povsod priti do veljave. Glavna zadeva pa je in ostane vprašanje izobrazbe nemškega duhovniškega naraščaja. Zato bo poskrbljeno za ustanovitev posebne nemške bogoslovnice. Škof Berning je končno poudaril, kako sta vera in narodnost navezani druga na drugo, in je pozval vernike, naj ostanejo zvesti veri in jeziku svojih očetov v vseh časih.

Naročajte in čitajte naše katoliške liste: »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«! - V vsako katoliško hišo katoliški časopis!

Telesna vzgoja mladine

(Iz govora ministra za telesno vzgojo.)

Na znano okrožnico jugoslovanskih škofov glede sokolstva, oziroma pravice Cerkve pri vzgoji mladine, je odgovarjal v narodni skupščini tudi minister za telesno vzgojo. Naše čitatelje, ki so v verskih resnicah dobro poučeni, bodo gotovo zanimali odlomki iz govora gospoda ministra.

Najprej je g. minister poudaril, da radi izgradnje narodnega edinstva vlada nikdar ne bo dovolila, da bi se telesna vzgoja mladine vrnila izključno na verski podlagi. Sokol kraljevine Jugoslavije — je zatrdil g. minister — je s svojim delovanjem popolnoma opravičil zaupanje, ki sta mu ga poverila celokupni narod in država za delo na področju telesne in moralne vzgoje.

G. minister je dalje povedal, da Tyrš ni bil brezverec. Res — je dejal g. minister —, da so ga nekateri češki pisatelji opisali kot takega, toda on sam, Tyrš ni nikdar podal kake take izjave. Kadar gre za Sokolstvo, — je poudaril g. minister — je vseeno, kakšni so bili Tyrševi zasebni verski nazori. Odločilno je, katere in kakšne misli so prišle do izraza v njegovem sokolskem načinu telesnega vežbanja in v sokolski miselnosti.

Sokolstvo nič ne briga — je poudarjal g. minister — kaj je Tyrš mislil ali pisal v svojih ostalih delih, kot so Poliket, Lavkonova skupina, Gotski slog, Mohamed in njegova religija itd. Vsa ta dela — je poudarjal g. minister, morajo zanimati le kakega literarnega zgodovinarja ali bogoslovca.

Res je — je izjavljal g. minister — da je Tyrš v verskem pogledu oznanjeval svobodno veroizpovedanje in strogo versko znosljivost. To je sprejel tudi Sokol kot svoje načelo od svojega prvega početka do danes. So ljudje, ki smatrajo, da je ta znosljivost velik greh za



Vzorno čisto — vzorno
negovano po
vsakem pranju

Vedno z
GAZELA
C. 1. 3. 33
TERPENTINOVIM MILON
Pere res belo!

vsakega katolika. Ako je temu tako, potem nesimo mi ta greh od postanka Sokolstva do danes. In mi tega greha ne moremo opustiti. Pozivam tudi vas, gospodje poslanci, naše Sokolstvo in celokupni naš narod, da v tem pogledu vztrajno grešimo dalje.

Sokolstvo — je dejal g. minister — priznava svobodo prepričanja in mišljenja vsakega posameznika. Sokolstvo spoštuje prepričanje in čustvovanje, ker smatra, da je vera najnežnejši del notranjega duševnega življenja. —

Glede sokolskih zletov med službo božjo ob nedeljah, je g. minister povedal, da se zleti res vrše, vendar ne radi odvračanja članstva od cerkve, temveč zato, ker so to edini primerni dnevi.

Glede sodelovanja Sokolstva pri cerkvenih obredih, se je g. minister skliceval na ustavo, ki določa, da ni nikdo dolžan versko prepričanje javno izpovedovati. Sokolstvo ne more nalagati svojemu članstvu prisostvovanje pri cerkvenih obredih.

Glede prošnje gotovih krogov, da bi se Sokol preuredil tako v pogledu načel kakor tudi organizacije, je g. minister odgovoril: »Sokol kraljevine Jugoslavije mora biti, kakršen je, ali pa ga ne bo.«

Gospodu ministru bo narod za njegova pojasnila zelo hvaležen.

Učiteljica je govorila o razliki med ponosno rožo vrtnico in ponižno vijolico. »Mislite si, lepo, pokončno, krasno oblečeno ženo, ki stopa po ulici, ponosna je, nikamor se ne ozre — to je roža. Za njo pa prihaja skromna stvarica, ponižna, s sklonjeno glavo — — —«

Peterček (v zadnji klopi): »To je pa njen mož.«

PO DOMOVINI

Zakonski načrt o gasilskih društvih

Zakonski načrt o gasilskih društvih kraljevine Jugoslavije določa, da tvorijo gasilsko organizacijo: gasilske čete, gasilske župe, gasilske zajednice in osrednja gasilska zveza kraljevine Jugoslavije. Obstojajo lahko industrijske in prostovoljne gasilske čete, gasilske čete posameznih zavodov, dalje občinske in obvezne gasilske čete. Prostovoljne, občinske in obvezne čete se ustanovijo za javne, industrijske in zavodske pa za zasebne. Prostovoljne gasilske čete so lahko v vsaki občini, ako se združi vsaj 15 ognjega-ov. Vsaka četa ima delujoče člane, podporne, častne člane in nametaj. Med nametaj se sprejema mladina od 12. do 18. leta.

Vsa mesta, ki štejejo več kot 50.000 prebivalcev, morajo imeti službene občinske gasilske čete in vse potrebno za vsritev gasilske službe. V krajih od 10 do 50 tisoč prebivalcev, kjer so prostovoljne gasilske čete, a ne službene občinske, je dolga občina prostovoljni biti prekrbeti nekaj uradnih ognjega-ov; število teh zavodov od števila prebivalcev občine. V vseh mestih pod 50.000 prebivalcev, kakor tudi v velikih krajih z najmanj 2000 oib, kjer se ni gasilske čete v najmanj 15 gasilcih, so dolžne občine imenovati občinskega

gasilskega poveljnika in potrebno število strokovno izobrazenih in z vsem potrebnim za gasenje opremljenih moč. V vseh mestih, ki štejejo več kot 10.000 prebivalcev, so gasilske čete obvezne in morajo šteti najmanj 15 gasilcev.

Gasilske čete so kraljevine, one v enem političnem okraju tvorijo župo, vse gasilske župe v eni banovini so združene v gasilsko zajednico, ki ima svoj sedež v banovinskem glavnem mestu. Vrhovna oblast pa je gasilska zveza kraljevine Jugoslavije z sedežem v Beogradu, ki so ji podrejena vsa gasilska društva v državi.

Iz dohodkov raznih požarnih in drugih zavarovalnic se osnuje v vsaki banovini gasilski fond, iz katerega dobiva beogradska zveza 10 odst., banovinska zajednica 20 odst., posamezne župe 10 odst., a gasilske čete 60 odst. nabranega denarja.

Gasilstvo je pod upravo in nadzorstvom ministra za telesno vzgojo naroda. Prvo zvezno upravo to imenoval ministar. V treh mesecih po objavi zakona se morajo preurediti po določbah tega zakona vsa gasilska društva v državi.

Beseda o zdravilnih zeliščih

Te dni smo bili predavanje o zdravilnih zeliščih. Vedno, misli pa v današnjih težkih časih, ko imajo običajni naši pridelki tako malo vrednosti, in ko gre tako trda za denar, je nabiranje zdravilnih zelišč za naše ljudstvo močno življenjskega pomena. Mnoge zdravilne rožice imajo vedno prav lepo ceno in se lahko prodajo, seveda če so prav zbrane, posušene in skrbno spravljene. Paziti je vedno, da ni drugih primesi vmes, da so suha zelišča lepo zelena, brez izgubljenega svojega duha.

Izmed zdravilnih zelišč naj omenimo: črna lipo, bela lipo, ki smo jo lani izvozili 30 vagonov, kamelica, ki je že šlo preteklo leto okrog 25 vagonov v tujino, listi in korenine volčje jagode, žajbelj, seme od podleska, encijan, čemerika, teršljika, tavent-

rože, bel islea, dalmatinski buhač, lubje češminovih korenin, janež, sladke korenine, jetičnik, razni mahovi itd.

Lansko leto nam je dala tujina za naša zdravilna zelišča okrog 20 milijonov dinarjev, kar je gotovo lep zaslužek, ne glede na to, da z odstranitvijo raznih strupenih rastlin koristimo tudi našim travnikom.

O zdravilnih rastlinah je napisal zanimivo knjižico dr. Stanislav Bevk, ki je izšla v založbi Rdečega križa. Izšel je tudi slovar naravnega zdravilstva, a pripravila se še nova knjiga, ki bo obravnavala zelišča.

Na koncu naj omenimo, da je sedaj primeren čas za nabiranje češminovega lubja, listega od korenin, ne od debela! Torej na delo, da si kakorkoli mogoče olajšamo težke razmere, ki jih ne bo še tako hitro konec.

Osebnosti

d 60 letnice je praznoval dne 27. marca g. Vojteh Hybašek, učitelj petja in glasbe na škofijski klasični gimnaziji v Št. Vidu. Bog živi g. jubilanta še mnogo let!

d 60 let je dopolnil znani ljubljanski zdravnik g. dr. Ivan Zajec. Čestilamo!

d Iz Maribora odhaja v Brežice znani odvetnik g. dr. Andrej Vebič iz Maribora. Naj mu bo na novem mestu sreča mila!

d Odpuščen je iz državne službe g. Lojze Sivec, profesor na državni realni gimnaziji v Kočevju.

d Duhovniška imenovanja. Vmeščen je bil dne 8. marca 1933 na župnijo Hinje g. Franc Kolenc, upravitelj te župnije. — Podeljena je župnija Vače g. Ant. Porenti, upravitelju te župnije. — Imenovani so bili: dr.

Dr. Janko Pompe

specijalist za bolezni ušes, nosa in grla je začel orlinirati redno od pol 14 do pol 16

Ulica Stare pravde 7
(nasproti otroške bolnišnice)

Pavel Simončič, vikar v Kranju, za vikarja pomočnika župniku v Kranju; Franc Klopčič, kaplan v Kočevju, za upravitelja župnije Banjaloka in p. Edvard Vogrin za uršulinika ga kaplana in kateheta v Škofji Loki. — Premeščen je bil g. Janko Zagar, uršuliniki za plan, za kaplana na Jesenice.

Domače novice

d Okrog kmetijskega doma. V sadjarstvu nadsajujemo s sajenjem, obrezovanjem in mlajevanjem drevoja. Sedaj je poč zadnji čas za škropljenje s karbolineji, to sta v prvi vrsti arborin in dendrin. Arborina vzamemo iz jabolka okrog 6—7%. Ako škropimo z dendrinom, ga zadostuje za jabolka od 4—5%, za hruške 3—4%, za koščicasto sadje pa samo 3%. Zelo se je obnesla tudi 15—20% žepna apnena brozga. Če je dreve pokrito s mabom in listji, se otnese za njih odstranitev leobaldova zmes. Na 100 l vode 10—15% žveplenega vodik, 5—6% žiridesetodstotne kalijeve soli in 12% vodnega stekla. Pri tej priliki poudarimo, naj bi občinski kmetijski odbori ali domačim sadjerejcem vsaj toliko na roko, da bi kupili in izposojevali res dobro škropilnico in pa arborine po nižji ceni. — Glede sadovnjaka naj se omešni okopavanje mladega sadnega drevoja. Ima in veje prikrajšamo na pol do četrto dolžino. Več kot 30 let staro dreveje ne pomlajuje več. Pomlajeno dreveje močno pognojimo s hlevskim gnojem. Kar tiče gnojenja, računamo na odraslo drevo letno 400 do 500 litrov gnojnice. Prvo polovico damo drevesu v naravo, drugo pa, ko so sadovi lešnikove debelosti. Pozor pa pri breskvah, ki gnojnice sploh ne prenesejo. — V vinogradu končujemo ro. Odstranimo staro, preperelo kolje in ga udomestimo z novim impregniranim koljen. Zemljo odkopljemo do spojišča in očistimo korenine. — Mladim vinom posvečamo še vedno veliko pažnjo, posebno gledamo, da se pravilno razvijajo. Vinska posoda naj bo vedno čista. — Sedaj je najugodnejši čas za setev ovs. Zgodnje setve dajo najboljše pridelke. Seme naj bo čisto in težko. Če je plešnivo, ga razkužimo z ospulnom. Čez oves sejemo takoj deteje. — Travnike branamo s travniško brano, pograbimo z grabljami in izravnamo krtine. S tem da travnike branimo, travo očistimo in zemljo prezračimo. Travnike nato potrosimo z nitrofoskatom. Pri nas je navada, da grabatino, ki se nabere pri grabljenju travnikov, mečajo pod krave in s tem največ mleko okužijo. S tem da me-

Potrđilo in zahvala

Potrjuje prejem 1000 Din (en tisoč), ki mi ga je izplačala uprava „Domoljuba“, ker sem v času, ko mi je požar uničil hišo, imel plačano „Domoljubovo“ naročnino v smislu predpisov. Za to podporo sem „Domoljubu“ nad vse hvaležen ter bom tudi za naprej ostal zvest naročnik in ga vsakemu priporočal.

Na Rodici, dne 23. marca 1933.

Peregrin Jeretina s. r.

Lepi beli zobje

Ne bi radi našel poročati vam svoje največje priznanje in popolno zadovoljstvo o Chlorodonti zobni pasti. Več let je uporabljam „Chlorodont“ in ljudje me zavidajo radi mojih belih zob, katere sem dosegel le z dneвно uporabo vaše Chlorodonti zobne paste. E. Pavličič, M. Zahvaljuje zato svojo pristožno Chlorodonti zobno pasto, uba. Din. 8.— in Din. 12.—, ter zavržeja vsak nadomestek.

Kadar pri zavarovanju vstopimo v domaćo zvezo

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

v Ljubljani, nasproti glavnega kolektorja

zavaruje: požar, vliom, neugode, je mahlivo, steklo, arbo mobilu, zvonovno, življenje na vse možne obline in posmrtniško zavarovanje. Karitas.

Pojasnila dajejo zastopniki, ki so v vsaki fari, ali glavna pisarna v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 17

čejo grabotino pod kravo, olužijo zrak s plesnijo in bacili. Grabotina spada v gnojilčno jano, najboljša pa je, da se jo na travniku zapali. — Pripravimo njive za setev pese, krompirja in koruze. Njive, ki smo v glavnem gnojili že jeseni, potresemo s čilskim solitrom ali apnenim dušikom, ki zelo pospešujeta rast in rodovitnost. — Kar se tiče gnojenja krompirja z umetnimi gnojili, so nekateri kmečevalci mnenja, da je tak krompir za brano eicer izvrsten, ni pa — tako trdijo, v toliki meri dober za seme kot oni brez umetnih gnojil pridelani. Presimo gospode strokovnjake, naj o tem povedo svoje mnenje.

d Materinski dan na praznik Marijinega oznanjenja so proslavljali širom Slovenije. Prav lepa tozadevna prireditve se je vršila v skrilju krščanskega ženskega društva tudi v Ljubljani.

d Novo lekarno je otvoril na Jesenicah g. Jože Zabkar.

d Posebna pošta zanimivost se obeta Mariboru za Veliko noč. Iz Gradca pripalje pošto v Mariboru brezmotorno letalo, ki se bo dvignilo na tamošnjem letališču s pomočjo motornega letala v višino nekaj tisoč metrov, nato pa bo skušal pilot v jadralnem poletu doseči Maribor ter pristati na Teznu. Načrt tega poleta izvira od mariborskih »Naših krite in naše oblasti so dale že vsa tozadevna dovoljenja. Edino avstrijsko pošto ministrstvo mora še prenos pošte odobriti. Bo to sploh prvi prenos pošte v jadralnem letalu.

d To pa je kad! Člani sodarske zadruge iz Tacna pod Smarno goro izdelujejo te tri ogromno kad iz mesesovega lesa. Kad je 5 metrov visoka in meri v premeru 4 m 50 cm, v obsegu pa 13 m 50 cm. Doga so debele po 10 cm. Držala bo 8500 litrov. Kad je naročila tovarna kisa »Produkt« v Stožicah. Izdeluje jo osem sodarskih mojstrov in pomočnikov pod nadzorstvom sodarskega mojstra g. Fr. Medveda. Kad si lahko vsakdo ogleda na dvo-tišču Mizerske zadruge v Vižmarjah.

d Lav kamaške občine je bil na javni dražbi oddan za 3400 Din, čeprav so računali nekateri občinski gospodje, da bo vrgel samo 1500 Din.

d Redna služba božja na Smarni gori se je zopet pričela dne 25. marca. Vršilo se bo sv. opravilo do pozne jeseni vsako nedeljo in praznik ob 10. Le ob slabem vremenu ne bo sv. maše.

d Nad 500 stanovanj še manjka v Ljubljani.

d Posobnega poročevalca za telesno vzgojo in Sokolstvo so nasavili pri banki upravi. Njegova naloga bo med drugim tudi skrb, da se čimbolj dvigne med narodom zanimanje za vzgojo po sokolskem načinu in pa nadzorstvo pri telovadbi in sokolskem delu na vseh šolah v banovini.

d Zelo različno porabo količine drv po naših šolah so dognale pristojne oblasti. Zato so za bodoče odredile, da se sme porabiti z ozirom na prostornino učne sobe največ od 9 do 12 m³ bukovih drv, odnosno odgovarjajočo množino premoga. Seveda je treba pri naročitvi kuriva upoštevati tudi druge manjše prostore, tako upraviteljsko pisarno, učiteljsko zbornico in podobno.

d Ljubljanska trgovska in obrtna zbornica ostane skupna. To zagotovilo je dobilo od poslanskega slovenskih obrtnikov, ki se je javilo te dan v predmetni zadevi pri merodajnih činiteljih v Beogradu.

Med brati Hrvati

d 34 volkov je zastrupil. V Rudopolju je nadlogar Samardžija nastavlil v gozdu volkov strupa. V 16 dneh je našel mrtvih sedem velikih volkov, od katerih je bilo pet volkulj. Ko so volkulje dajali iz kože, so v štirih našli po pet mladicev, v eni pa sedem mladicev, tako da je bilo zastrupljenih vsega skupaj 34 volkov.

d Huda burja je divjala oni leden zlasti v južnih krajih naše države in steer tako na suhem kakor na morju in prizadela raznim napravam precejšnjo škodo.

d Radi sleparstva z voznimi listki so zaprli več uradnikov pri subotškem železniškem ravnateljstvu.

d Nova ležišča premoga so zasledili v okolici Banja Luke.

d Tatoviči V okrajnem sodišču v Bački Palanki so neznani vlomilci odnesli blagajno s 4000 Din.

d Pobegnil je iz kaznilnice v Mitrovici nevaren ropar Milislav Sušić.

Tomaž: Sosed, ali držiš tudi ti doma denar? Janez: Nak, to bi bilo res škoda. Jaz nalagam prihranke pri posojilnici na Sutoi. Zanj dobim obresti. Ako bom denar rabil, mi ga bodo tudi izplačali, ker je nova vloga. Varno naložen je tudi, saj ima posojilnica svojo hišo.

Iz naše prestolice

d Srbski zadrugarji so zborovali. Ob ogromni udeležbi zadrugarjev iz raznih uglednih zadrugnih okolice je bil dne 26. marca v dvorani nove beograjske univerze občini zbor Zveze srbskih kmečkih zadrug. Občnega zbora se je udeležilo 957 zastopnikov, 2227 včlanjenih zadrug. Predsednik zveze dr. Dragotin Janković je v svojem daljšem govorn orisal velik pomen zadrug posebno v dobi težke gospodarske krize. Velik pomen zadruge in združne zvez poudarja tudi dejstvo, da je število članov naravnost ogromno narastlo. Predsednik Janković je v nadaljnjem zavračal kritiko poslanca Avramoviča v narodni skupščini, ki se je naravnost protivil delovanju zveze. Zadrugarji, pravi predsednik, se ne smejo naslanjati na razne pravce političnega življenja, ampak morajo voditi samo svojo združno politiko, ki naj stremi za tem, da se naše vasi gospodarsko in socialno preporoda.

d Pravilnik o kmetijskih kreditnih zadrugah je predpisal minister za kmetištvo. Ta pravilnik se nanaša samo na zadruge, ustanovljene na podlagi zakona o poljoprivrednem kreditu. Takih zadrug v Sloveniji ni, razen dveh v brežiškem okraju.

d Vse člane upravnega odbora Privredne banke za južno Srbijo so zaprli, ker se je ugotovilo, da je upravni odbor banke oškodoval Državno hipotekarno banko za 7 in pol milijona Din. Gospodov, ki so naložili sotine milijonov dinarjev v inozemske banke in s tem povzročili državi nepreocenljivo škodo, se niso vtaknili v zapor.

Nesreče

d Rdeči zublji. Na Rodici, med Domžalami in Jaršami, je pogorela do tal s slamo krita hiša posestnika Jeretina.

d Smrtno se je ponesrečil na Jelovci posestnik Jožef Zupan p. d. Beznik z Gorjuš. Pri prevažanju lesa je padel tako nesrečno, da je bil na mestu mrtve. Značilno je, da je tudi Zupanov oče preminal na isti način.



ASPIRIN
TABLETE

zanesljivo učinkujejo pri
**BOLEČINAH V
SKLEPIH.**
prehladu, zobobolu, kila-
vobolu, in revmatizmu.
Zahtevajte vedno origi-
nalne zavrtice.

V L. Ljubla. k. d.
Zagreb, Ujesta 32.

BAYER

Uglas je registrir.
pod br. 22.822
od 23. XII. 1932.

d Male in velike nezgode. Na cesti je padel in si zlomil nogo 26 letni kijačavničar Polak Albert iz Hrastnika. — Po obrazu in prsih se je pri šiščenju perila oparila s paro 31 letna služkinja Cecilija Florijan v Ljubljani. — Ko je skušal črez Ital. mejo brez dovoljenja, je ital. obmejna straža obstrelila nogo 28 letnemu dninarju Antonu Mačku iz Cerkljice. — Pri padcu je dobil hude notranje poškodbe 73 letni France Tepina, Stražišču pri Kranju.

Novi grobovi

V Mostah pri Ljubljani je umrl plesarski mojster Josip Kelbetj. — V Sevnici je odšel med nebeške krila ce sodnikov sinček Siniša Orožen. — V Sošanju je zapustil ta svet 37 letni poverjenik finančnega komisarijata Nikola Petrovič. — Na Vrhniki je zaspala v Gospodu posestnica Ivana Javornik roj. Tomšič, mati g. Tomaža Javornika, župnega upravitelja v Javorju nad Litijo. — V Zemunu je zapustila solžno dolino redovnica šolska sestra Avgusta roj. Mila Zwitter. — V Vojniku je zapel mr'vaški zvon ženi nadučitelja v pokoju Antoniji Jurkovi. — V Gornjem gradu so položili v gomilo Nežo Volovšek roj. Mehlik, vdovo po kolarskem mojstru. — V Ljubljani so umrli: Ema Zaidnerič, 71 letna kavarnerka Marija Vospernik, soproga železničarja Jožefa Kovšč, mizaraki mojster Alojzij Godnjavec in železn. upokojenec Ivan Kržič. — Naj počivajo v miru!

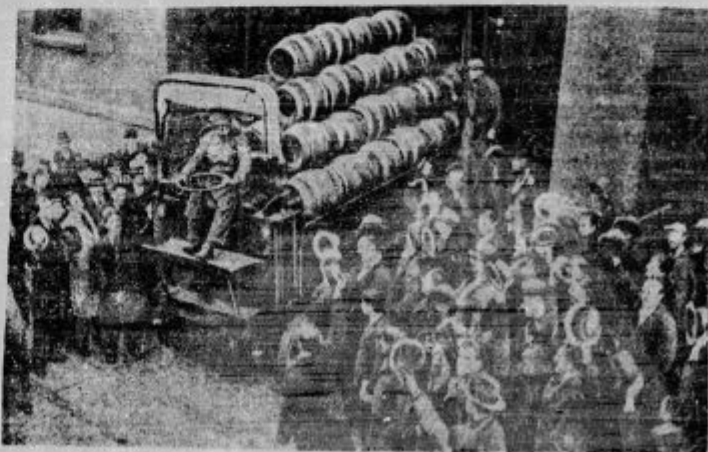
d V Kamniku je umrla blaga gospa Jožeta Kratnar, stara 82 let. Bila je vzor pridne in dobre gospodinje, žene in matere.



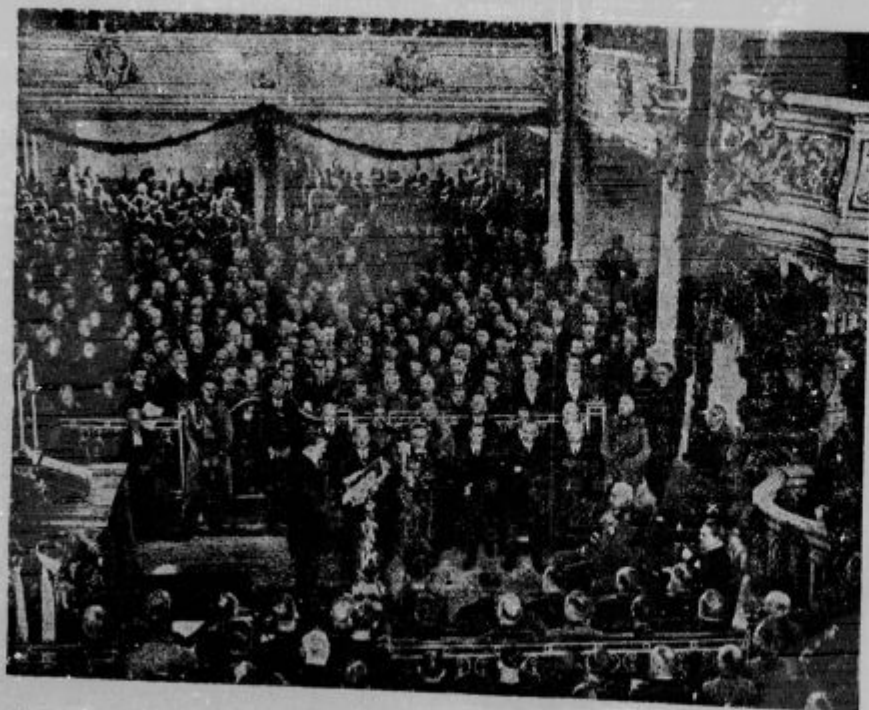
Dijaki vseučilišča v Oxfordu in Cambridgeu na Angleškem se pripravljajo na tekmo. Že dolgo vrsto let je ta sprotna prireditev dogodek, ki zbere k reki Temzi po par milijonov gledalcev.



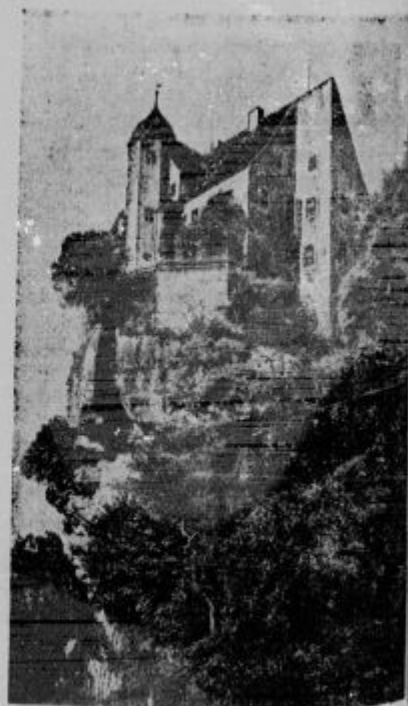
Neke trdka je postavila v promet posebne naočnike, ki hermetično zaprejo oči, da ne more do njih nikak svetlobni žarek. Kdor slabo spi in ga količkaj moti svetloba, posebno tisti, ki morajo radé nočnega dela spatí podnevu, si bo nadel te naočnike, da bo lažje zaspal in spal.



V Ameriki lahko zopet pijejo pivo. Prizor pred pivovarno v Newyorcu. Vest, da je predsednik Roosevelt podpisal zakon, ki zopet dovoljuje točenje piva po vsej Ameriki, so naznanili v Newyorcu in drugih večjih mestih s svetlobnimi žarki, in sicer tako, da so projektirali besedo črno. V mestu Milwaukee, ki je znano po svojih pivovarnah, so naznanili podpis novega zakona z znamenjem in s tulenjem po vseh tovarnah.



Svojevrsna služba božja v vojaški cerkvi v Potsdamu pred otvoritvijo državnega zbora. Kanceler Adolf Hitler govori iz pulta. Pred njim sedi predsednik republike maršal Hindenburg. Okoli njega so zbrani ministri. V prvi vrsti od leve na desno Seldte, Hugenberg, Schwering, Frick, Neurath in Blomberg; čisto desno predsednik parlamenta Göring (označen z enim križcem). Zgoraj, desno v loži general feldmaršal Mackensen (označen z 2 križcema).



Grad Hohenzollern, kamor je doslej zahajala nemška mladina na letovišče, so izpremenili v politično ječo. 150 političnih jetnikov je že pripelo v ječo

Razno

d Most v Otočah. Zupanstvo občine Ljubno poroča: Zadeva mostu preko Save na Otočah, ki je bil že nekaj let predmet različnih razprav, debat in kritik, je z odločbo banke uprave v Ljubljani končno veljavno rešena. Most je dobila v oskrbo občina Ljubno ter bo na podlagi gornje odločbe pobirala mostni prispevek, ki se bo stekal v fond za vzdrževanje obstoječega mostu in pa za napravo novega železobetonskega. Občina Ljubno bo pobirala po najetem uslužbencu proti izdaji potrdila o vplačanem prispevku z kuponskim listkom predpisane prispevke in sicer od 1. aprila do 30. oktobra vsakega leta. Predpisani prispevek, ki je razviden na izobešeni deski poleg mostu, plača vsak uporabnik, domačin in tujec. To v vednost vsem božjepotnikom na Brezje ter drugemu potujočemu občinstvu.

d K Materi božji na Trsat bomo romali tudi letos o Binkoštih, če bo do 10. aprila priavljenih vsaj 500 udeležencev, da si bomo zagotovili polovično voznino z vlakom in brezplačno voznino z ladjo po morju na otok Krk, do katere bo imel vsakdo pravico z našimi izkaznicami, ki bodo po 40 Din. Prosimo vse, ki se nameravajo romanja udeležiti, da se čimprej prijavijo. Prijatelje prosimo, da med romanci poagilirajo za čimvečjo udeležbo. Spored romanja je z malimi spremembami isti kot druga leta, podrobna pojasnila in položnice pa bomo vsakemu prijavitelcu poslali pravočasno. Biti nas mora vsaj 500. Prijavite se še danes na naslov: Romarski odbor pri »Sveti vojniki«, Ljubljana, Dunajska cesta 17.

Adria prašek je boljši

d Od Slovenije odcpepljena župnije. Iz Rima so sporočili ljubljanskemu škofjskemu ordinarijatu, da se v smislu apostolskega pisma z dne 10. februarja 1933 končno veljavno odcpepljene od ljubljanske škofije župnije, katerih ozemlja so po mirovni pogodbi pripadla Italiji, in so bile doslej v upravi goriškega nadškofa, oziroma apostolskega upravitelja. Prideljene pa so te župnije sledeče: Župnija Bela peč nadškofiji v Vidmu. Župnije dekanije Idrija, namreč: Crni vrh, Godovič, Gore, Idrija, Ledine, Spodnja Idrija, Vojsko in Zavrtače, nadškofiji v Gorici. Župnije dekanije Vipava, namreč: Budanje, Col, Goče, Lozice, Planina, Podkraj, Podraga, Slap, Šturije, Št.

MR. BAHOVEC

Za pomladno zdravljenje uporabljajte

Planinka čaj Bahovec

ki čisti in osvežuje kri in tako obnavlja ves organizem

Zavojelec Din 29- - v lekarnah in drogerijah

Vid, Ustje, Vipava, Vranče, Vrhopolje in kuracija Erzely nadškofiji v Gorici. Župnije dekanije Postojna, namreč: Hrenovce (z ekspozi- turami Orehek, Razdrto in Ubeljsko), Košana (z ekspozi- turo Suhorja), Postojna, Senožeče, Slavina (z ekspozi- turo v Matenji vasi), Studeno, Vreme ter vikariati: Smihel, Št. Peter na Krasu in Traje škofiji v Trstu. — Zanimiva je zgodovina pripadnosti teh župnij. Župnije idrijske dekanije so pripadale goriški nadškofiji do leta 1787, razen župnij Idrija, Sp. Idrija, Vojsko in Sv. Magdalena na Gorah, ki so pripadle ljubljanski škofiji pet

let pozneje, leta 1792. Sedaj se zopet vračajo k svoji matici. Župnije Bela peč je pripadala ljubljanski škofiji do francoske dobe (1811 do 1814). Takrat je pripadla videmski nadškofiji. Leta 1814 je bila vrnjena ljubljanski škofiji. Sedaj je zopet pridružena Vidmu. Župnije vipavske dekanije so pripadale ljubljanski škofiji leta 1831. Po dobrih sto letih se zopet vračajo pod Gorico, kamor so prej spadale. Prav tako je z župnijami postojnske dekanije. Po sto letih se vračajo pod Trst, kamor so spadale pred letom 1831.

d Ne nasedajte agentom. Po deželi hodijo razni agenti, ki kupujejo hranilne knjižice raznih denarnih zavodov, seveda po zelo nizkih cenah. Oblasti so prišle že na sled raznim golfufijam. Zato bodite previdni!

d Kmetovalce je oproščen pridobnine za les, ki ga prodaja iz lastnega gozda tudi tedaj, če trguje tudi s tujim lesom, je odločilo upravno sodišče v Celju.

Pridiga brez prestanka

Tisk, ti si pridigar, ti si veliki besednik naše dobe! Besede, ki jih zdaj tako strastno bruhaš, prelete v nekaj urah vso zemljo. Ti pridiguješ v gostilnah, v kavarnah, v vozovih cestnih železnic, v vlaku, v zasebnih hišah in na vseh tržiščih in trgih. Kjer je več ljudi skupaj, si ti sredi med njimi in govoriš. A ne kakor na govorniških odrih, kjer komaj izgovorjena beseda zopet umira. Cesar ni ostalo v spominu radovednega poslušalca, ostane še naprej na papirju, in njemu, ki nanj samo pogleda, pridiga brez prestanka. Ti govoriš dan za dnem, brez oddiha in brez odlašanja. — (Rosegger.) — Ljudje božji, ali se zavedamo vsega tega?

IGNACIJ NAROBÉ, TAPETNIK, GOSPOVSVEŠKA CESTA ŠTEV. 16 (PRI LEVU).

RAZNO

Slepci bodo brali navadno pisavo. Francoski inženjer Thomas je odkril poseben aparat, s pomočjo katerega bodo slepi lahko čitali vsako pisavo in tiskane črke. Posebna električna priprava prenese črke na tanko kovinasto ploščo tako, da jih slepci lahko s tipanjem spoznajo. Zadnje dni so napravili poskuse in vsi strokovnjaki soglašajo v tem, da je ta izum največje znanstvene pomene za slepce in da je velike praktične koristi. Ustanovljena je družba za izdelovanje teh aparatov. Francoska vlada je sklenila nabaviti jih za vse vojne invalidne slepce.

Debeli ljudje. Za najdebelejšega človeka dose- danjih časov velja Anglež Danijel Lambert. L. 1809 so ugotovili, da tehtal 638 funtov. Umril je, ko mu je bilo 40 let. Njegov televnik, ki ga še danes hranijo in ga razkazujejo kot posebnost, meri v širino 180 cm in je trikrat večji od običajne- ga televnika.

Največje sportno mesto Evrope je glavno mesto norveške, Oslo

† Jerneja Andrejke Mladostni spomini

Na vrhu griča je sedaj veličastni Hoferjev spomenik z orjaško postavo tirolskega junaka. Na vsaki strani mu straži orel z razpetimi peruti. Spomenik so slovesno odkrili 1. 1893. Poznim rodovom priča o junaštvu in poštrevnosti Tiroincev, ki so z ljudsko vstajo premagali in prepodili tuje vsiljence.

Kdor hoče napraviti daljši izlet, se lahko vsede na električno železnico in dospe po 20 minutah v Lanoc (Lanz), odkoder je prekrasen razgled po gorah in hribih, dolini in mestu, v mnogih udobnih gostiščih pa izvrstna postrežba.

Priključeno izletišče je tudi Ambras, ki se doseže z navadno železnico v 15 minutah ter nudi v gradu še vedno marsikatero znamenitost, v gostilnah pa prijazno in izborna postrežbo.

Komur pa ni do takih izletov, ostane lahko v mestu ter se sprehaja po obširnem dvornem ali Ferdinandovem parku z umetnimi vrtnimi nasadi in senčnimi drevoredi, številnimi klopni in elegantno restavracijo, pred katero mnogokrat svira vojaška godba.

Prijazno nekdanje predmestje Wilten, ki sem ga že prej omenil, je podobno, kar se tiče lege in telesnih dobrot za goste, povsem naši Šiški pri Ljubljani.

Inomost je bil že za časa mojih vojaških študij lepo in razvito mesto, mnogo lepše nego tedanja Ljubljana. Danes šteje okoli 55.000 prebivalcev, torej manj ko Ljubljana. Za Salzburgom je gotovo najlepše mesto v avstrijskih Alpah. Zaradi bližnje italijanske meje, ki jo

je Italija po vojni potisnila prav do Brennerja, pa se Inomost ne more prav razvijati, saj je padel obseg bivše Tirolske, ki ji je bil Innsbruck glavno mesto, na več ko polovico.

V inomoški kadetnici.

Ko smo prišli dne 30. septembra 1871 ob dveh popoldne v Inomost, smo jo mahnilo po najkrajši poti proti vojašnici, imenovani »Prügelbaukasernen«, kjer je bila takrat nastanjena kadetnica. Med popoldnevom so prihajali gojenci od vseh vetrov v kadetnico, zvečer ob osmih so bili vsi polnoštevilno zbrani; nakapljalo se jih je 32. Med temi sta bila tudi dva Slovenca: iz Ljubljane, ki nista obiskovala pripravnice v Tridemu, namreč Anton Fabič in Fran Demšar. Prvemu v semenišču ni dopadlo, zato je zamenjal semeniški talar za vojaško suktnjo, drugi, Franc Demšar se je navetel hofmajstrovati po dolenskih gradovih ter je zamenjal prosto, udobno življenje s strogim vojaškim stanom. Bilo nas je Slovencev torej v prvem letniku kadetnice sedem, vsi od 17. pešpolka, in sicer: Janez Balanč z Gorenjske je izstopil iz semenišča in prišel k nam; Franc Smolnikar iz Lok v Tuhinjski dolini, po domače Ledrarjev; Hugo Zebiseh iz Budimpešte; Andrej Skrabec iz Notranjske; Anton Fabič, menda iz Sent Vida na Vipavskem; Franc Demšar iz Ljubljane in jaz.

Dne 2. oktobra 1870 ob 8. zjutraj smo bili gojenci 1. letnika kadetnice zbrani v učilnici. Točno ob tej uri je vstopil poveljnik te šole Edvard Schaeffer, star stotnik in trd Nemeec. Vsedel se je za mizo na katedru in oborožil svoj dolg, kljukast nos z očali, vrgel pogled čez glave svojih novincev ter jim potem razglasil s hripavim glasom, ki je kazal na bolnega moža, šolska pravila in šolski red in jim zabičal pokorščino.

Naša kadetnica je stala na severozapadnem koncu Inomosta ob bregu reke Ina. Med ljudstvom je bila znana

Kako se godi našim izseljencem v Franciji

V čast našim izseljencem in resnici na žubo pa treba priznati, da je bilo dobiti še pred prihodom naših izseljenskih duhovnikov zlasti po kmetih družine in tudi fantje, ki so ostali v tujini prav tako verni in pobožni, kakor so bili doma. Niso se strašili nobenih zaprek in ovir bodisi od strani domačincev, bodisi tujcev ali pa lastnih rojakov in so se udeleževali cerkvenega življenja ter se zbirali v krščanskih delavskih organizacijah, zlasti v društvih sv. Barbare. Ti so tudi klesali venomer jugoslovanskim oblastem po Franciji in pa slovenskim škofom doma in celi verni slovenski javnosti, naj jim pošljejo čimprej domačih izseljenskih duhovnikov. Ko so ti poteni tudi zares prišli, so jim bili ravno iskanjeni v veliko oporo in skoro nepogrešljivo zaslombo.

Hudo in skoro nepopravljivo dušno versko in pravno škodo so delali našim v tujini zlasti komunisti, ki so bili med delavstvom precej razširjeni in dobro organizirani. Obljubljali so jim nebesa na zemlji, zraven jim pa trgali neusmiljeno vero iz srca. Komunistem in vera ne trpita drug drugega, se je oznanjalo.

Kako me je bolelo srce ob pogledu na komunističen pogreb slovenske žene, ki je bila sicer od katoliškega duhovnika za smrt previdena. Mož se je polakomnil komunistične podpore, ki so jo ti obljubili za pogreb, in ni dovolil žene cerkveno pokopati. Mesto križa pred pogrebi rdeča zastava, nato več vencev, poklonjenih od komunističnih organizacij, godla, ki je svirala med sprevedom, nato krsta in dolga vrsta komunističnih pogrebcev. Vse je plačala organizacija. Domačini, duhovniki in drugi so se glasno zgražali nad never-

nimi tujci, ki jim delajo tako sramoto. In ta slučaj ni bil osamljen.

Z društvenim življenjem so v tujini veliko večje težave, nego doma. Zlasti, ker so ljudje dostikrat tako oddaljeni drug od drugega in tako raztreseni in razmetani vsepovsod. Stanujejo po vseh mogočih vaseh naokoli, po delavskih kolonijah, mestih, po vseh ulicah in kotih. Išče jih z naslovom v roki, begat od ulice do ulice, sprašuje po njih, pa jih nihče ne pozna, ker njihova imena napačno izgovarjajo in jih zamenjavajo s Poljaki, Čehi, Rusi in Italijani. Primerilo se mi je, da sem iskal v večji skupini hiš eno samo družino ravno tri ure, predno sem jo odkril. Težave so z društvenimi voditelji, ki jih med samimi delavci, kjer ni prav nobenega izobraženca, ni vedno lahko najti. Prav tako tudi z društvenimi prostori, ki prav tako nimajo lastnih in jih je zato treba iskati po gostilnah, kar je zopet združeno z mnogimi nevednostmi.

Kljub vsem tem težkočam se pa naši ljudje radi družijo v organizacijah in jih ljubijo. Prednost dajejo zlasti delavskim podpornim društvom, ki širijo med člani hkrati tudi prosveto in jim nudijo razne zabave in razvedrila. Nekatera stoji na krščansko socialni podlagi, kakor n. pr. društva sv. Barbare, druga so pa le stanovska in versko ali brezbarvna ali celo nasprotna. Društva imajo zlasti to dobro glat, da zbirajo in družijo raztresene rojake, jim nudijo priliko medsebojnega spoznavanja, jim utrjujejo narodno in časih tudi versko zavest, jih tolažijo, osrčujejo in prav po domače zabavajo.

H koncu naj dostavim še pohvalo o veli-

kem hišogostovu, ki ga rose na izseljence domači izseljenski duhovniki, ki vrše tam svojo službo z veliko poštrevnostjo in ljubeznivostjo. Odkar so se ti med njimi naselili, se je v vsakiem oziru na bolje. Predvsem v verskem oziru. Povsod imajo sedaj svoje redne nebesne in prazniške božje službe s slovensko in čisto slovenskim petjem in našimi običajnimi obredi. Lahko se spovedujejo po slovenski poročajo, krščujejo in pokopavajo. Dobre našli so ohranili, mnogo mladih zopet pošljejo. Veliko bi bilo pa seveda še želiti. Koliko naših rojakov stoji le ob strani in hodi svoja polati.

Tudi v drugih ozirih store domači duhovniki svojim mnogo uslug. Posredujejo našim rojakom in oblastem v tujini in doma, jim posredujejo potrebne listine, se potegujejo za njih pri domačem prebivalstvu in jim dajejo možnosti tudi gmotno podporo. Zlasti tudi delujejo pri društvih, skrbe za predavanja, narodno petje, ustanavljajo slovenske knjižnice in čitalnice, prirejajo domače igre na družinskih odrih in še to in ono. Kdo bi mogel črpnno vse naštet!

Tako naj bi bili zaenkrat zaključeni kraiki članki o naših izseljencih v vzhodni predeih Francije. Veljajo več ali manj tudi za ostale naše ljudi po Franciji in drugih evropskih državah. Niso seveda izčrpn in podajajo le bolj splošne podatke. Ako bi dalo uredbno število na razpolago prostor, bodo sledile obliko še nekatere zanimive črtice iz pestrega izseljenskega življenja, ki bodo spis bolj po nazorile in spopolnile.

Din 42.000.000. Zavarujte se v korist svojih staršev, ki so brez sredstev. Mož in žena, zapustita se v korist svojih otrok! Zavarovano vam zapustite tudi lahko župnem uradu, ki uredi vse potrebno po Vaši smrti. -KARITAS- je pošilja zavarovanje za poštene ljudi. Spekulantom ne ujamemo! Izplačilo zavarovane vsote je zakonito in jamčeno! Za varnost jamči Din 42.000.000. -KARITAS-, Ljubljana, pačča Vzajemne zavarovalnice.

pod imenom »Prügelbaukasernen«. Za kadetnico se razprostira proti severu šolsko vežbališče do reke. Odtod vodi v povprečni smeri čez reko kakih 560 metrov dolga brv, zgrajena na lesenih stebrih v ta namen, da zadržuje splave drv in hlodov, ki jih prebivalci zgornje inske doline spuščajo po vodi proti Inomostu. Pri tej brvi drva končavajo svoje plavanje, se kopijoče drugo na drugega in tako zapirajo vso široko strugo. S tem, da se drva splyljlajo tako blizu mesta, se voznikom zelo olašča vožnja. Po tem lesu vsake vrste, med temi tudi grčaste gorjace, palice (Prügel), je dobila vojašnica, oziroma kadetnica svoje ime: Prügelbaukasernen. Dvonedstropna kadetnica je imela obliko pravokotnika ter je bila obrnjena z večjim čelom proti severu in jugu, z manjšim pa proti vzhodu in zapadu. V pritličju so bile telovadnice in borilnica, kantina, potem stražnica ter shrambe in kleti. V prvem nadstropju so imeli svoje pisarne šolski poveljniki in njegovi pomagači, profesorji pa svojo posvetovalnico, oziroma inspekcijško sobo, drugoletniki svojo spalnico. V drugem nadstropju sta bili učilnica in obedalca 1. in 2. letnika in kuhinja.

Vodstvo kadetne šole, oziroma vojno ministrstvo, nas je z duševno hrano 16 predmetov zares preobilo preskrbelo. Ta dušna paša pa ni bila v nobenem razmerju s telesno hrano, ki je neizogibno potrebna, posebno v letih, ko se telo še razvija. Sploh je bila hrana, oskrba in vse ono, kar je za uspešno učenje potrebno, v tej kadetnici povsem nezadostno in pomanjkljivo.

Gojenec (kadet) je imel iste prejemke kakor vojak najnižje stopnje: šest krajcarjev na dan. Nadaljnjih 12 krajcarjev za hrano ali menažo pa kadet ni prejemal na roke, ampak dobival jih je kuhar, ki je kupoval potrebščine za kosilo (menažo). Dajali so gojencu tudi eno porcijo komisa, ki je tehtala 840 gramov. Iz visoke plače šestih krajcarjev na dan je moral kadet kupovati vse šolske potrebščine: črnilo, papir, peresa, mnogovrstne tuše, barve,

čopiče itd., bikse za čevlje, bele ovratnike, plačevati perilo, olje za svetiljko, katero je moral imeti vsak gojenec, da se je mogel učiti v nočnih urah, ker podnevi ni bilo časa in v učilnici nobene naprave za razsvetlavo. Gojenec, kadilec, so dobivali tudi tobak do osem zavitkov mesečno. Zavitek je tehtal 107 gramov in je veljal po znižani ceni (Limitpreis) štiri krajcarje, torej je moral gojenec kadilec izdati 32 krajcarjev mesečno za tobak. Take in enake potrebščine in druge malenkosti so morali plačevati kadeti tudi iz dohodkov visoke plače dnevnih šest ali mesečnih 180 krajcarjev.

Enako žalostna slika se nam prikaže pri opoldanskem obedu ali menaži. Tu vidimo šest pogrujenih miz, na vsaki mizi šest, oziroma sedem jedal (žlica, vilice, nož) in prav toliko prtičev in krožnikov. Vse te namizne potreščine so bile lasi gojencev. Prvoletniki smo jih kupili od odhajajočih drugoletnikov. Strežnik je prinašal skledo juhe in zajemalko. Gojenci so se vsedali po vrsti. Vsak dan je imel drug gojenec prvenstvo, da zajema. Prvi zajemalci so še prihli na svoj račun, a zadnjim je slaba predla, dobili so samo še par zrncev riža ali par rezancev v juhi, lako spretno in skrbno so znali prvi ribariti v skledi. V takih dnevih je moral hoditi žolodec k rebrrom v vas in prizadeti so si želeli nazaj tridentsko dobo, ko je sluga prinesel kosilo ali menažo za vsakega posebej v dveh malih skledicah in jih postavil na nepogrnjeno mizo. Zakaj pa najstarejši izmed omiznih gojencev ni razdelil juhe enakomerno? Zato, ker bi tedaj ne bil nikoli nihče sit; tako pa se je vsak dan vsaj eden do nekoga najedel. Samo enkrat na dan dobivati gorke jedi, za zajutrek in večerjo pa tretji komis, je trda! Komisa je dobival vsak gojenec po 840 gramov na dan. Taka je bila naša vsakdanja hrana in oskrba skozi celi dve leti. Na srečo so bili ta čas v šoli sami 20 letni, precej razviti in utrjeni gojenci, ki so lažje prenašali gorostasno pomanjkanje.

Kristus pred vrata palače Zvezde narodne Holandski slikar je narisal sliko, ki splyta opazovalca bolj ko vsak knjige. Slika predstavlja Kristusa, ko prosti vstop v palačo. Bosonogi v raztrgani obleki, oprejen na potno palico, oprejen pred debelim vratarjem. -Smeniti li vstopiti vprašuje, vsaj kolikšen opazovalec? Toda vratar mu ne odpre vrata. On ve, da ne bo zbrani gospodi dobrodošel, vendar, kaj bi jim on vedal: »Ljubite svoje vrata, storite dobro, ki vas sovražijo.« - In tako trka Gospod zastonj na vrata in vsi posvetovanja o raznovrstnih zvezanjih ne bodo imeli uspeha, dokler ne bodo pripustili k zeleni mizi Njega, Jezusa Nazaretskega.

Smrt v globini 1250 metrov. V rudniku Bois Lourier v Marehennu pri Charleroiu v Belgiji je našla stalna eksplozija v globini 1250 metrov. Tudi darjevi je našlo v globini smrt, s se potegajo še živih iz globine.

Glavno mesto serbske Rusije je danes Moskva. Svoječasno je bil Petrograd, danes prokrščen v Leningrad.

KAJ JE NOVEGA

Novice

(Sv. Jošt nad Vrhniko)

Pri nas smo imeli sedem tednov gospodarski tečaj. Tečaj je vodila č. gospa učiteljica Kerkoč in se ga je udeleževalo 12 deklet. Učiteljica je obljubila za prihodnjo zimo zopet tečaj. — Ob zaključku so napravile razstavo, kjer smo videli, kaj so se dekleta naučile v tem kratkem času. — Dne 19. marca je obiskal naš g. župnik svoj 60. god. Na predvečer mu cerkveni pevci zapeli podoknico, slovensko pomenje v stolpu farne cerkve pa je naznačevalo faranom, da stopa njihov dušni pastir sedmo desetletje. G. župniku kličeno ob njevi 60. letnici: Bog ga nam ohrani do skrajnih mej življenja, da bi nas pripeljal po tem revnem življenju v srečni kraj večnosti!

Smrtna kosa.

(Primskovo pri Litiji)

Marijina družba je zopet zgubila zvesto članico. Bregar Alojzija, doma iz Primskovega, je zapustila to solzno dolino v najlepšem cvetu svoje mladosti: ni ji bilo še 18 let. Bila je že dalj časa odkovana na bolniško posteljo. In sedaj, ko se je omlad vrnila v deželo, jo je Bog poklical k sebi, deželo večne pomladi. Dne 24. marca so jo nešli ob ilniti udeležili na primskovski pokopališči. Marijina družba ji je zapela nekaj pesmic v slovo, sem so blestele solze v očeh. Ostalim naše iskreno sožalje, njej pa naj sveti večna luč.

Razne vesti.

(Dev. Mar. v Polju)

Igra »Slehernik« se na splošno željo 2. aprila pol 4 popoldne ponovi. Natlačeno polna dvojnica občinstva ne more dovolj prehaliti le krasne duhovne igre, ki dočela objame človekovo dušo, da se povzpne vsaj za trenutek nad ničevostjo vsaj naših zmaterijaliziranih dni in zmot. Igralci so dobro igrali. — V torek 4. aprila ob 8 zvečer bo v domu zelo zanimivo skioptično predavanje »Razvoj in pomen letalstva, katere bo spremljal 60 slik. Poleg predavanja je na sporedu tudi pesem »Oj Doberdoba« in deklamacija. Vstopnine

Če je želez prevelika, ni mali angleški postaji Leminghamskir se je godil slučaj, ki je zelo redek. Ko je namreč lokomotiva v znak odboda napiskala in se odpeljala, so bili potniki presenečeni, ko so opazili, da je odpeljala samo lokomotiva, vsi železniški vozovi potniškega vlak pa so ostali na postaji. Lokomotiva se je odpeljala, potniki so postajali vedno bolj neuporni. Končno se je zavzela razjasnila. Železničar, ki bi moral pripeljati potniške vagonne lokomotive, je nenadoma začutil tako silno jejo, da je odšel — v postajo restavracije, kjer je v časa še dojel. Od določene časa pa je prometni uradnik, ki tega ni opazil, dal namenu za odhod. Lokomotiva je lepo odpravila in šele na priložni postaji je zvedel za čudno vožnjo. Odpeljati je moral nazaj, kak je imel veliko zagnudo, željni železničar pa za svoje dejanje prav gotovo ni bil odličan.

Kitajci so rabili končet ali cemente že pred 400 leti.

ni. — Občina razglasi, da se bo te dni začelo z delom za našo slovensko letalsko postajo na doseganem vojaškem vzhvališču. V delo se sprejemajo na licu mesta predvsem domači brezposelni delavci, težaki, tesarji itd. Marsikomu se bo s tem odprlo skromno, preživljanje, vsaj za nekaj mesecev. Vseh brezposelnih moških je pri nas okrog 180. — Zemljišča za novo letališče so posestniki razmeroma dobro prodali kvadratni meter po 8 Din, za kar gre zasluža v nemali meri tudi »Slovenec«, ki se je odločno postavil na njihovo stran.

Šola, kriza in kurjevci.

(Slatnik pri Ribnici)

Zopet je pomlad tu. Že orjemo, sejemo in grabimo listje. Skoro se nam toži po zimi, ko smo v brezdeležju sedeli ob peči in se pomenkovali. O foli smo največ govorili. Sicer je še nimamo, ampak misel je bila taka, da bi jo zgradili, ali bolje, bila je samo želja, ki se je bila spočela že pred leti v glavah nekaterih mozi. Pa je prišlo v vase do glasovanja, kdo je za in kdo je proti. Pet jih je glasovalo za, vsi drugi proti. No, zdaj nas šola ne skrbi več, ker je slo o vodi. Ampak kriza, ta kriza ne mara od nas. Kako plačati davke, obleči sebe in kopico otrok? In če pride bolezen? Tu si pa znamo pomagati, včasih boli, včasih manj, pri šeni pa gotovo. Vsi veste, da so kurjevci izvrstno gojilo za koruzo. Pa še za nekaj! Odkrili so v kurjevcih tudi čudežno moč proti šeni po tem le receptu: V lonec z žerjavico od bukovega lesa se natrejajo pomalemi dobro presušeni kurjevci. Bolnik pa naj drži bolno glavo v dimu nad loncem noč ure. Čudežna moč blagodišečega dima ozdravi vsakega te sorte bolnika. Seveda, če bi kdo umrl, ali se zastupil, bi bili vzroki vsedrugod, le kurjevci bi ne bili...

Franc Zabkar

(Raka pri Krškem)

Dne 21. marca je umrl 21 letni mladenič Franc Zabkar, sin kovaškega mojstra v Ravnem. Pokojniku naj postavi tudi Domoljubni spomin, saj je bil njegov hravec. Bil je tudi naročnik »Slovenca«. Za njim žaluje oče

mati in trije bratje. Pokojni Franc bi moral biti drugi mesec k vojakom, a ga je prehitela smrt. Ne zadajti poti so ga nosli fantje regruti in lepi venci njegovih tovarižev pričajo kako je bil France prijubljen.

Dragi Franc, teško je bilo slovo, tem lepše svidenje bo! Nasvidenje v rajskih vrtilih!

Razno

(Raka pri Krškem)

V življenja se vedno znova uresničuje beseda pesnika Prešerna: čas vrli se neprestano. — V predpustu je bilo 18, parov oklicanih. — Bela žena je pa kot v postnih vsemu pokosiha dvoje mladja življenj. V Ravnem je utrgala iz dekliških vrst Pepeco Novak pa fanta regruta Franceta Zabkar. — Na Jožefovo so imeli naši kongreganti svoje slavje. Zjutraj je bilo skupno sv. obhajilo, popoldan je pa g. župnik s krasnim nagovorom uvrstil med kongregante 13 novih kandidatov. Ubrano petje in polna cerkev vernikov je vso slavstavo lepo izpopolnilo. Slika, delo domačega fotografa ostane članom v živ spominu na lepi dan in na mladost. — Sušec je vedno navihnan. Že je zbahale s cvetjem, vabil pitec na svatbo, končno pa je seveda še zamahnil z repom. Da bo prav tako; vsaj malo zdrži prvo rast, da ne bo kasneje slama zamorila naše sadjarje in vinogradnika.

iz matliškega kota.

(Metlika.)

Jožefovski semenj. Od zadnjega semnja se je obrnilo na bolje. Cene živini gredo kviliku. Seveda še niso dosegle prave višine. Boljša živina je dosegla komaj 3,50 Din za kg krave pod 700 Din že ni bilo dobiti. Seveda, e pomlad je tudi, kmalu bo kaj puše, mleka pa je tudi treba. Dragi pa so mladi prašički, ki so sploh ves čas vzdržali visoko ceno. Najcenejši so bili par po 500 Din. Zadnji semenj v Črnomlju so bile cene celo boljše kot jih je pokazal jožefovski semenj v Metliki. Za kramo pa je bil ta semenj v Metliki prav slab. Denarja ni! Ta semenj je najvažnejši za semena. Teh je bilo veliko. — Semenski krompir. Krompirja ne bo manjkalo, denarja pa manjka. Nekateri podjetni in dobrotorni ljudje so se takoj odzvali obvestilu v »Slovenca«, da bi tudi zamenjali vino za semenski krompir. Pripejali so sode in krompirja. Povedo,

dobra mamica vsaj s skromnimi potrebščinami v nadi, da bom peš enkrat novo mašo. Ko sem bil pa potrjen v vojak, je revica vzkliknila: »No, zdaj pa ne boš gospode! Nisem ji mogel zameriti, da me je v vojaškem stanu gnetno skoraj popolnoma zapustila, kajti imela je še devet drugih otrok; le o božiču in veliki noči me je razveselila s par goldinarji, sicer sem bil pa odvisen le od »visokec plače dnevnih šest krajarjev. Toliko stradanja, kakor v inosmski kadetnici, nisem pretrpel štiri prej niti pozneje v življenju.

Kadet v Trstu.

Po končani kadetnici v Inomostu sem prišel dne 4. oktobra 1873 v Trst k 17. polku, ki se je bil že eno leto poprej preselil iz Tridenta, oziroma Bocna v Trst. Ko je vlak zavil okoli nabrežinskih pečin, se je odprlo pred menoj neizmerno morje, ki sem ga prvič zagledal v življenju. Zavzet sem zrl iz vlaka navzdol po brežini in zagledal na vzhodu cilj mojega potovanja, mešič Trst, ki je bilo že takrat trikrat večje ko Ljubljana. Velikostvo morja, južno podnebje, velik promet ladij v pristanu in vrvenje po ulicah, vse to me je prevzelo; občutek osamelosti pa mi je lajšala zavest, da stanuje v Trstu moj stric France Andrejka, s katerim sem bil že prej iz Ljubljane in iz Tiroleškega dopisoval.

Franc Seraf. Andrejka, brat mojega očeta Jakoba, je bil prvorojenec mojega deda Martina in žene njegove, Marjete roj. Dolar. Rojen dne 11. oktobra 1804 v Dolenjah, je bil določen za naslednika Hudmanove kmetije; zato je oče Martin takoj zapisal travnik, ki ga je kupil v Zelodniku pri Dobu, na ime tega sina. Pokazalo pa se je kmalu, da je imel mali Francek več veselja do šole nego do gospodarstva. To veselje in nagnenje si je gotovo pridobil na mnogih pohodih, kamor ga je mati Marjeta pogosto jemala; tu je videl, da se gospodom bolje godi nego kmetom.

A tudi razsvetljava je bila pomanjkljiva, naravnost beraška. Razsvetljeni so bili samo hodniki in stopnice z brlečimi petrolejkami; v jedilnicah pa ni bilo nobene luči, čemu tudi? Komis, ki smo ga trli za zajutrek in večerjo, se je dal hrustati tudi v temi; pri kosilu (menaži) opoldan pa je zadostovala dnevna svetloba. Če si se pa hotel učiti, si moral pa itak imeti svojo svetiljko in svoj petrolej. Zanimivi je bil nočni pogled na učeče se gojence v mrzli nezakurjeni sobi. Zavit v plašč kakor medved v brlogu, je imel vsak svojo lešerbo pred seboj, se butal dostikrat pozno v noč, trepetajoč od mraza in šepetajoč z ustnicami. Podnevi ni bilo časa za učenje, ker je pouk trajal od 8. do 12. in od 2. do 4. Marsikateri stol, marsikatera stara miza ali omara, ki je bila odveč, se je spepelila; marsikateri štor je privandral z bližnjega lesnega skladišča »Prügelbau« po vrvi skozi okno v kuhinjo in odtod v peč učilnice ali spalnice. Tudi sta dobrosrčna naša kuharja kaj rada hodila čez znano brv na inosmoško polje, češ, da hodita rake lovit v reko; a glej — raki so se potem izpremenili v krompir ali glavno solato. Ob takih čudežih je imel vsaj en del gojencev večerjo v obliki krompirjevih žgancev ali pa gorke špehove salate namesto trdega, kislega, dostikrat nesoljenega komisa. To je resnična slika tedanjega našega stradanja in pomanjkanja.

V ta mukotrpni čas dveh let je pa vendar semintja prdril kakšen sončni žarek skozi debelo, težko oblače tedaj, če je pismo iz ožje domovine prineslo komu izmed nas; cesarskih podobie kot malo odškodnino za vzrajnost in Jobovo potrpijenje. V takih, zelo redkih primerih se je omeheal zjutraj trdi komis v čaši kantinske kave, zvečer pa je vreck ponedega piva pobelil mlade brke pod nosom. Kadar sem imel to krepilno pijačo, košček emendolca in kos belega kruha pred seboj, sem menil, da nikoder drugod bolje ne večerjajo.

Dokler sem hodil v latinske šole, me je preskrbovala

da je bilo našim ljudem s tem močno ustrezno. Nekateri so seveda menili, da bo kupčija kar »glah za gliha«. Nato seveda naši ljudje niso mogli iti. Dospel je bilo razdanega že 6 vagonov krompirja. Vinarska zadruga ga je za svoje člane dobila iz St. Vida nad Ljubljano. — Uzmovič, Gori v Berčičih so velike kleti polne dobre kapljice. Kupca čakajo. Pa so se oglasili oni večer kupci pri »Selerju«. Seveda tak čas, ko so vedeli, da gospodarja blizu ne bo. Prav dobro se si postreli. Saj so si imeli s tim. V tisti zidanci se dobi včasih tudi kaj drugega, ne samo lužja kapljica, tako da človek tam notri lahko za par ur pozabi težave in skrbi tega sveta. No pa so tičke že zasledili in za bogato pojedino bo prišel obilen post. — Materinski dan. Vsako leto ga proslavimo in tudi letos nisimo hoteli zaostati. Niso to lake akademije s kakršnimi se ponajajo drugod, toliko pa je je, da je vedno nekaj za mamice, nekaj za res, nekaj pa tudi za smeh. Tako je priredila to proslavo vsa naša Marijina družina. Nekaj otroci, nekaj fantje in nekaj dekleta. Gledali smo pa vsi. Kako ne. Saj smo vse radovedni in menda se je tudi vsem dopadlo. — Pa tudi na tih nedeljo bo lepo. Po osmi maši, po večernih in zvečer ob osmih bomo videli kinoprestavo: Jezus Kristus nas odrešeni!

Sairtna kosa (Maverlen pri Crnomlju)

Po kratki bolezni je dne 18. marca umrl posestnik Matija Deutschmann v starosti 52 let. Bil je priden, delaven in za vse dobro navdušen mož. Bil je ustanovni član domačega gasilnega društva ter do zadnjega članjak in brigadniar društva. Na Jožefovo popoldne smo ga spremili k večernemu počitku ob obilni udeležbi občinstva. Pogreba se je udeležilo tudi gasilno društvo, 40 mož po številu. Naj počiva blagi mož v miru!

Pozdrav iz Francije. (Martigne-Mayenne)

Radi prebiramo »Domoljuba«, ki nas tako zvesto obiskuje tudi v tujini. Dovolite, da se tudi mi enkrat oglasimo in povemo, kako se nam godi v tujini. Tukaj smo samo trije Slovenci. Delamo pri lesni industriji in imamo zelo naporno delo. Pomagati si ne moremo, ker se postale tudi v Franciji razmere zelo slabe in sedaj se ni nikakega upanja, da bi se obrnilo na bolje. Veseli moramo biti, da imamo delo, kajti veliko jih je, ki brez dela tavajo okrog, stradajo in tarajajo, kam so prišli. Kjer je lahko delo in dober zaslužek, tam delajo povsod domačini. Za tuje je samo težko delo, ki ga slabotni in razvajeni domačini ne zmorejo. Dolg čas nam je po družini in Slovencih, ki so pa vsi daleč od nas — Vesele praznike želimo vsem čitateljem, zlasti pa prijateljem in znancom iz okolice Oslince pri Kulpi. — Jože Lavrič, Bezgarje, Peter Sercar, žurge, Jože Štimec, žurge.

Naznanila

n Absolventom kmetijskih šol. V nedeljo 5. aprila ob 10 popoldne, se bo vršil ustanovni občini zbor »Zveze absolventov kmetijskih šol v dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani. Namen društva je, med drugimi: gojiti zavest skupnosti in spoštovanja do knetskega stanu, razširati strokovno izobrazbo s predavanji, tečajji, poučnimi izleti, s pridobivanjem knetske mladine za kmetijske šole itd. Tovariši! Menda smo edini, ki smo brez lastne organizacije. Vsak stan se združuje v svoji organizaciji, če prav mi v začetku ne nudi korist. Tudi mi se moramo z navdušenjem prijeti svoje organizacije in biti pripravljeni tudi zanjo živovati. Čim bolj se je bomo oprijeli in čim več se nas bo združilo, tem preje se bo organizacija okrepila in dosegla svoje cilje, zato vsi na ustanovni občini zbor in vsi prijavitelj pristop k svoji organizaciji. Član priprav. odbora A. P. č. n Gledališko in pevsko društvo v Preddvoru priredi na tih nedeljo, dne 2. aprila ob treh pop. veliko Shakespearovo dramo »Hamlet«. Vljudno vabimo!

n Sneberje-Zadobrova. Pevsko društvo priredi v nedeljo 2. aprila v Pevskem domu dramo v 9 slikah »Ben-Hur«. Vstopnice so v prodajni g. F. Lovše.

n Zupanstvo občine St. Jurij sporoča, da se bosta vršila na leto dva sejma za govejo živino, konje, prašiče in domače izdelke: prvega aprila (to je prihodnje leto) in 12. oktobra vsakega leta.

Radio

PROGRAM RADIO LJUBLJANE od 30. marca do 6. aprila 1933.

Vsak delavnik: 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13 Čas, plošče, borza. 17.30 Salonski kvintet. 22 Čas, poročila. **Cetrik, 30. marca:** Opoldne Radio-kvartet. 18.30 Italijanski. 19 Korist rasistatva. 19.30 Pogovor s poslušalci. 20 Orgle solo. Igra magr. Stanko Premrl. 20.30 Misa solennis za mešan zbor, orgle in orkester, izvaja slov. glasbeno društvo »Ljubljana«. 21.30 Salonski kvintet. — **Petek, 31. marca:** 11.15 Šolska ura: Otroci iz predpotresne Ljubljane. 18.30 Zabavno čtivo. »9 Francosčine. 19.30 Geologija naše zemlje. 20 Prenos iz Variave. — **Sobota, 1. aprila:** 18.30 Angleščina. 19 Podpore ob nezhodah. 19.30 Zgodovina filozofije. 20 Večer ruske glasbe: 1. Samospevi ge. Assejeve. 2. Samospevi ge. Popove. 21 Salonski kvintet. 22.15 Nekaj za prvi april. — **Nedelja, 2. aprila:** 7.45 Dloga kmetijstva v našem narodnem gospodarstvu. 8.15 Gimnastika. 8.45 Poročila. 9 Versko predavanje. 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. 10 Električna razsvetljava. 10.30 O Hivinskih pravadah. 11 Fantje na vasi, nato plošče. 12 Čas, plošče. 15 Varuj težki! 15.30 Koncert Ferijalnega saveza iz Maribora. 17 Salonski kvintet. 20 Vjoliniski koncert Karla Rupla. 21 Samospevi gospe Sivtjeva. 21.30 Salonski kvintet. — **Ponedeljek, 3. aprila:** 18.30 Esperanto. 19 Srbohrvaščina. 19.30 Zdravstvena ura. 20 Prenos opere iz Belgrada. — **Torek, 4. aprila:** 11.15 Šolska ura: Ptice selilke. 18.30 Nemščina. 19 Historija Trojira. 19.30 Junaki današnjega časa. 20 Prenos iz Zagreba. 22.15 Salonski kvintet. — **Sreda, 5. aprila:** 17.30 Otroški kotiček. 18 Angleške plošče. 18.30 Plošče. 19 Rusčina. 19.30 Literarna ura. 20 Glasbeni večer Antona Svetka. 21.15 Prenos iz Zagreba: Tekmovanje za najlesni moški in ženski glas. 22.15 Plošče.

Dobre knjine

Josip Lavtičar: **Marijina božja pota v Evropi.** Šmarnice. Založil pisatelj v Ratačah-Planici na Gorenjskem. — Znani pisatelj in potnik, gosp. svetnik Lavtičar je prišel na res izvirno misel: Sestavlil je šmarnice teko, da nam za vsak dan maja opiše eno izmed velikih Marijinih božjih poti. Razumljivo je, da najbolj podrobno in leno opiše naša slovenska Marijina božja pota. Nato se vrsta zanimivi opisi Marijinih božjih poti na Španskem, v Franciji (Lurd), na Portugalskem, v nemških deželah, na Češkem, Poljskem in v Rusiji. Pisatelj je vsa ta božja pota — razen treh — sam obiskal. Gospodu pisatelju moramo ob tem dogodku čestitati: kljub svojim 81. letom je še vedno čil in delaven in je Slovencem v okusni obliki in leni vsebini dal delo, ki ga ne bodo s pridom rabili le dubovniki v cerkvi, ampak bo tudi lepo berilo za vsako slovensko hišo. — Knjižno toplotno čestitamo!

k **Domači vrt.** Delo po domačih vrtovih se je pričelo. Vsak bi rad imel najlepši vrt, hkrati pa naj bi bil najbolj strokovno obdelan, urejen in okrašen. Zdej je čas uatančno premisliti, kaj in kako bo treba na pomlad z domačim vrtom. A kdo neki naj svetuje in vodi pri urejanju, pri obdelovanju in pri vseh drugih tako važnih stvareh, ki se tičejo vrta? Enega zanesljivega in preiskusnega vodnika in svetlovalca vam moremo priporočiti: M. Humeka. Njegova praktična pojasnila, ponazorjena s 102 podobami in 2 barvnima slikama v knjigi »Domači vrt«, ki je izšla v drugi predelani izdaji, Vas ne pustje nikdar na cedilu, vse kar potrebujete, najdete v njih skratka, idealna knjiga, ki mora imeti vedno pri roki vsak posestnik domačega vrta, velikega in malega, zakaj vsakemu pride prav. Cena broširanemu izvodu Din 42, v polnplatno vezanemu Din 54 (brez poštnine). Naročite nemudoma pri založnici Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

k **Vsem društvom in odrom,** ki žele igrati kaj dobrega, priporočamo najnovejši slovenski dramski deli, založeno »Vrtnicev« (povojna drama) in veseloigr »Vodac. Obe sta želi uspeh že na nešteti odrih. Naročata se pri: Ljudska knjižnica, Ljubljana, Miklošičeva c. 7. (prej knjižnica Prosvetne zveze), pa tudi pri: Joža Vomberger, Ljubljana 7, Celovška v. 14.

LISTNICA UREDNISTVA.

N. N. iz Loga: Dopis je brez podpisa. Načeloma ne pričimo nobenega dopisa brez podpisa.

Razkojnikov:

Požigalec

Tisto leto je bilo toliko požarov, da so vsi sčani spet sklenili nastaviti starega nočnega čuvaja Bogataja, ki je bil že preje čuvaj dolgih trideset let.

Ko je mož čul, da bo spet za čuvaja, se mu je oko kar zaiskrilo, saj je siromajno živel in zdaj je spet lahko računal, da bo padlo vsak mesec v njegov žep nekaj kovačev.

In tako je spet pričel svojo nočno službo, hodil po vasi in naznanjal ljudem ure, kateri včas.

Preteklo je spet leto dni in požari se prenehali. Vaščani so spet hoteli odpraviti službo nočnega čuvaja. Starec je čul, kaj nameravajo in hudo mu je bilo. Zaslužil je vsaj nekaj, da je lažje životalil. Pa tudi dolgočasil se je ponoči brez službe, kajti tako se je navadil bdeli, da vse noči ni zatislil očesa.

Premišljeval je, kaj naj stori, da ne bo ob svoj skromni kosček kruha. Ničesar pač nima se ni mogel spomniti. Ko je neko noč spet korakal po vasi, je bil posebno žalosten. Bila je zadnja noč njegove službe. Težak in truden je bil njegov korak, v glavi mu je bilo tako čudno in čutil je, da ga boli srce. Dospel je do svoje kočice, malo postal in se spet okrenil.

Luna je prijala no sijala, globoko nad njim se je bočila Rimska cesta, da bi lahko pre njene zvezde skoro otipal z roko.

Starec je pa mislil in mislil. Ko je prišel mimo sosedovega škednja se je zdrknul. Obšla ga je nelepa misel, ki je pa bila kar zapeljiva, saj je zmajal z glavo, da bi jo odu dil. Misl pa ni hoteli odmevliti, vedno globlje se je zagrizla vanj.

Ko je Bogataj zjutraj legel, je bil zelo truden. Zaspati vendarle ni mogel, kajti še vedno ga je mučila usodna misel. Bal se je, nehaj je z rokama okoli sebe, vendarle se je počasaj pogrezal vanjo in prisluškoval njenemu šepetanju:

»Zažgi soesdov škedenj! Dovolj je od bi še oddaljen, pa tudi star je, a sosod je dobo zavarovan!»

Dobra vest mu je pa ugovarjala:

»Ne stori tega! Čeprav dobi sosod odškodnino, si vendar požigalec, kajti zavarnovalnica bo trpela škodo!»

Spomnil se je na sosedovo Majdico, žubona je bila in ljubka in klicala ga je za doba. Tudi on jo je ljubil kakor svojo odbežno otro dost, pestoval jo je in sanjal nova otroška bita, kajti sam jih ni užival, saj je moral še otrok k tujim ljudem, ker sta mu prejšnjaj umrla starša.

Da, zelo rad je imel to dekletce, se igral z njo na travniku in bil razigrane volje. Pozabil je svoja betežna leta in samo radoval se je.

Zdej se mu je zazdalo, da bi sosedu naredil še uslugo, če bi škedenj zažgal in tabor zbudil sosedove, da bi ogenj omejili, saj bi sosed dobil dobo odškodnino. Na škodo zavarnovalnice je pa mož kar pozabil.

Se enkrat je hotel vedeti, kaj je misli sosed s škednjem in se prepričati, če je res dobo zavarovan.

Zjutraj je kmalu prišel k sosedovim in med pogovorom mu je sosed rekel:

»Škedenj je res dobo zavarovan, zato ga pa strela ne mara zažgati. No, da bomo pa drili in sezidali novega!»

Starec je vedel dovolj. Njegov sklep je bil storjen.

Ko se je vrnil domov in legel počivat in kmalu je zaspal.

Pozno popoldne je vstal in se oblekel ter odšel v vežo kuhat kašo, ki je na ognjaku prišla veselo kipeti. Povečerjal je in potem počasno odšel venkaj.

Večerilo se je. Ni maral nikogar srečati. Za hišami je odšel na polje, kjer se je vlegel v travo in se zagledal v nebo. Sele ko je odšla v zvoniku 11. ura, je vstal in se počasno vrnil v vas.

»Ogenj! Ogenj!«

Stari čuvaj leti k sosedovim in jih spravlja na kvišku.

»Kaj je? Kaj se je zgodilo?« vprašuje gospodar.

»Škedenj goril!«

»Škedenj? In moja otroka sta na senuti zaleteli gospodinja.«

Bogataj obstane kakor ukopan. Potem pa leti proti škedenju kakor blazen. Gost oblak dima se zaleti vanj, starec se ne meni, saj gre pred seboj samo svojo ljubko Majdico, ki ima oči kakor zvezdice in jo je šel nocoj amorit, saj je on sam zažgal.

Ko pride v škedenj, spleza po lestvi. Ze zagleda na tleh dečka, ki maha okoli sebe, da bi se otresel dima, ki ga duši. Urno spusti antička ob lestvi, da zdrkne na tla in zleti venkaj. Naslednji hip ima starec že deklico v naročju.

»Majdica, moja Majdica! šepetejo nje-ova usta, ko leze po lestvi. Ze je spodaj okoli njega goril. Plameni ga objemajo, ves je pečen. On ne čuti ognja, ki mu obliže bleko in ga peče. Z levico se brani plame-ov, da bi ne dosegli otroka. Ze je pri vratih. Sedaj čuti, kako ga udari nekaj na tilnik. Gnjeno morje zagleda, vse se zavrti okoli njega. A on se s poslednjo silo zaleti in že je znanj.

Deklico vzamejo starcu iz rok, a sam bleži kakor mrtev.

In potem ga skušajo obuditi. On vidi samo ogenj in malo Majdico, potaplja se v njene plamene in rešuje otrokovo življenje. Sedaj ve, da ga mora rešiti, da je to življenje zagotonejše kakor on sam, saj je od njega živisen tudi ves mir njegove duše.

Naposled odpre oči in zagleda deklico. Njeg leg njega stoji in se mu smehlja. Obvezano na rokico in glavo, toda smehlja se in ni ji bdega.

Starec začuti nekaj lahkega, saj zdaj ve, ni morilec. Skesano hoče priznati, kako ga Bog kaznoval, ke rje zažgal škedenj, da bi dal še nadalje v službi. Nekaj zašepeta, okoli mu zaigra smehljaj in že obleži mrlov.

Sosed Anžnik je tisti popoldan spravljal avo. Na škedenju se je mala Majdica spon-ila:

»Očal Vedno pripovedujeta, kako je pri-ano ležati na senu. Postite me nocoj tukaj!«

»Ti boš pa ležala ti, neumnica mala! Sedaj je še dan, a ponoči je drugače! Strah bo!«

»Bom pa še jaz ležal na senuti se je lasil pogumni osemletni Janezek.

Oče jima je nekaj časa branil. Pa se je lasila mati:

»Preden greva spat, bo Ze tako enajst, zjutraj bova že ob štirih na nogah, pa ju ti za tiste urice!«

»I, pa naj bo, če misliš tudi ti tako!« je govoril gospodar.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Z ljubljanskega trga

V Ljubljani, dne 28. marca.

Splošen pregled. V zadnjem tednu zaznamujemo splošen dvig cen goveji živini. Voli, krave in telice so se podražile za 50 par, teleča celo za 1 Din pri kilogramu. Kakor smo zvedeli z dežele, so tam mesarji že podražili tudi goveje meso za 2 Din pri kilogramu. Ljubljanski mesarji tudi obljubujejo povišanje cen mesu. Čudno se seveda kmečkemu prodajalcu živine zdi, da postane meso še isti dan dražje, ko se za spoznanje dvigne cena živine; ko pa živina v ceni pade, prodajajo navadno mesarji še delj časa meso po istih cenah; nikoli se cena tako hitro ne zniža, kakor se zmerom zviša. To smo morali poudariti zato, ker je ob vsaki razliki cen zmerom udarjen le kmet živinorejec. Čas je že, da se za take slučaje zanima oblast, ki naj štiti zlasti kmeta živinorejca. Znani so nam tudi slučaji, ko so mesarji takoj zvišali ceno govejemu mesu za 1 Din, dočim se je cena živini zvišala le za 50 par. Telečje meso je poskočilo v ceni celo za 2 Din pri kilogramu in sicer kar čez noč, dočim se je cena telečom dvignila le za 1 Din pri kilogramu. Torej se je meso tako pri govedini kakor pri teletini podražilo enkrat višje kakor živina. Ne glede na to, da so cene mesu poskočile kar čez noč, ko je bilo splošno znano, da je mesar že zaklano živino plačal še po starih cenah. Še hušje je na primer pri slanini ali šunki, ki je takoj dražja za več dinarjev, čeprav je znano, da je bil prešič kupljen že pred meseci po značno nižjih cenah. Kmet torej po pravici zahteva, da se pri zvišanju cen gleda nekoliko tudi nanj, da ne bo zmerom on tisti, ki končno gor plača. Nismo proti mesarjem, toda tudi oni naj bodo pravični napram kmetu, od katerega kupujejo in kateremu tudi prodajajo — torej imajo dvojen dobiček.

Cena živini: voli I. vrste 4.25—4.75, II. vrste 3.25—4, III. vrste 2.25—3; krave: I. vrste 3.25—4, III. vrste 2.25—3, III. vrste 1.50—2; telice: I. vrste 4—4.50, II. vrste 3—3.75, III. vrste 2—2.50; teleta: I. vrste 5.50—7, II. vrste 4—5 Din — vse za kilogram žive teže. Prešiči-šepharji: domači 9.50—10.50, hrvaški 10—10.50; prešiči-pršutarji: 9.50—10.50 Din kilogram. — Slanina: domača 14—15 Din, hrvaška 15—16 Din kg. — Živalske kože: volovske 5—7, kravje 4—6, bikove 4, telečje 8—10, domačih prešičev 3—4, hrvaških prešičev 0.50—1 Din.

Žitne cene se tudi nekoliko anajejo. Zadnjih smo že pisali, da se je rž pocenila za 10 Din pri 100 kg. Ta teden se je rž zopet pocenila za 5 Din pri 100 kg. Razen tega se je zdaj pocenila tudi še pšenica za 5 Din pri 100 kg. Nasprotno pa se je podražila drugovrstna pšenična moka za skoraj 1 Din pri kilogramu. Tudi to je vsekakor čuden pojav, ki pa zopet zadene le kmeta pridelovalca. Poudarjamo pa, da so na borzi cene žitu in mlevskim izdelkom ostale neizpremenjene, kljub temu, da je kupčija z žitom očitno čisto omravela. Cene žitu: pšenica 250—270, ječmen 175—190, rž 185—195, oves 170—185, koruza 120—135, fižol 240—325 Din za 100 kilogramov. Mlevski izdelki (za 100 kg): pšenična moka 420—430 Din, koruzna moka 150—225 Din. Borzne cene: franko vagon, postavljen v Slovenijo, za 100

Zahtevajte takoj veliki ilustrirani cenik Tovarne oblek Sternecki, Celje. Kar ne odgovorja se za menja ali vrne denar. Cenik zaštonj!



IZ TOVARNE DIREKTNO NA TELO TO JE POCENI, NAJ VSI VEDO!

Obleke iz ševijota Din 230—, iz meitona Din 350—, iz kangarna, Din 590—, fantovske obleke po 40. 65 in 72 Din.

TRGOVSKI - DOM

Sternecki

TOVARNA PEMA - NI - OBLEK

Celje št. 19

kilogramov: pšenica 275—280 Din, koruza 115—122.50 Din; moka, bačka, nularica 450—455, moka banatska, nularica 460—465 Din. Cene krmilom (za 100 kg): seno 60—75 Din, slama 60—70 Din, lucerna (seme) 3600 dinarjev.

Drobni kmečki pridelki (cene na živilskem trgu 25. marca): jajca 50—75 par, kokoši 20—30 Din, piščanci 25—35 Din par. Krompir 1 Din, kifeljčar 2 Din, čebula 1.50—2 Din, kislo zelje 3 Din, kisla repa 2 Din kg. — Mlečni izdelki: maslo 28 Din, sir 18 do 24 Din, mleko 2—2.50 Din liter. Jabolka: 2—6 Din. Mlevski izdelki: koruzna moka 2 Din liter, ajdova moka 5 Din liter, kaša (pšeno) 3 Din liter, ječmen (ješprenj) 2—2.50 Din liter. Čisti med 18—20 Din kilogram.

Vrtna in poljska semena: čebulček 3—4 Din liter, zgodnji grah 8 Din liter, pozni grah 5 Din liter, korenje 2—3 Din liter. Zelje (kapus) 1—2 Din žlica (lani je bil kapus po 4 Din žlica), koleraba 1 Din žlica, salata 1.50 Din žlica, pesa 3 Din liter. — Semenskega krompirja so pripeljali kmetje zadnje sredo v Ljubljano na trg čez 40 voz. Navaden krompir se je prodajal po 70—75 par, zgodnji (rdeči) krompir pa po 1 Din kilogram.

Sadno in vrtno drevje: jablane in hruške 6 do 8 Din, prillično drevje 4—6 Din, marelice 6—10 Din, orehi 8—14 Din, ribezen 1 do 1.50 Din, vrtnice-divjaki 3 Din, vrtnice cepljene 5—10 Din.

Gost: »Krasno knjižnico imate, tako dobro ohranjeno.«

Vojni dobičkar: »Da, da, nikoli se ne dotaknem knjig, da bi se vezava ne pokvarila.«



Sanatorium Emona
Ljubljana Komenskega ul. 4.

Oskrbnina: I. razr. 100 Din, II. razr. 80 Din
Zdravnik: Dr. Fr. Dergane, šef-primarij v p.

Ona: »Pomisli, gospa Rudeževa je imela lansko leto sedem novih klobukov, jaz pa samo enega. Ali ni to naravnost nesramnost?«
On (mirno): Seveda je. Kaj pa naj ženska počenja v enem letu s sedmimi klobuki.

Posolilnica in hranilnica v Poljanah nad Skofjo Loko izjavlja, da bodo vse hranilne vloge, vložene po 1. jan. 1933. na zahtevo takoj izplačevala. Obresti so iste kot od starih vlog. Ne pridejo pa tu v poštev prepisi iz ene na drugo knjižico.

Učiteljica je razlagala stavke v sedanjem, preteklem in prihodnjem času. »Na primer, jaz sem lepa, kakšen čas je to, Tinček, povej nam.«
Tinček: »To je pretekli čas.«

Brinje in fige dobite zopet pri **FRANC POGACNIKU** v Ljubljani, Dunajska cesta št. 67 (nasproti mitnici)

Star gospod: »Kaj je s teboj, fantek, si se mar zgubil?«
Fantek: »Seveda sem se. Sicer pa, prav mi je; čemu pa sem šel s teto, ko sem dobro vedel, da ona vedno kaj zgubi.«

Ugoden nakup

Najboljše nogavice, rokavice, srajce, ovrtnike, kravate, trikoperilo, tišeča mila in vezenine, vse potrebščine za čevljarje, šivilje in krojače, itd. itd. po najnižji ceni dobite le pri tvrdki **Josip PETELINC, Ljubljana** Telefon 2913 blizu Prešernovega spomenika (za vodo).

»Ali si kdaj doživel železniško nesrečo?«
»Samo enkrat. Ko smo se vozili skozi oni tunel pri Otočah sem pomotoma, mesto svoje zaročenke, objel starega penzionista, ki je sedel poleg nje.«

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nie prostor veča za okrajat. Dva 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico ako kupujejo knjižice po trehštice ali prodajajo svoje pridelke ali druge poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in dirobo.

Več panjev čebel (kranjski) kupim. — Setnikar Anton, Dobrova pri Ljubljani.

Hlepec, ki je vajen vsake kmečkega dela, star čez dvajset let, se sprejme. — Zglašil se je Zg. Šiška, Vodnikova cesta 7.

Preto, laneno, konopljino in volčeno sprejema v tkanje po najnižji ceni tkalca. — »Krosna« v Ljubljani, Zrinskega cesta št. 6.

Večje številce krav pingavske pasme, brejih, ki so dokazano dobre mekarice se kupi. Kupi se tudi mlad bik pingavske pasme. Pismen. ponudbe na upravo Domoljuba pod št. 3247.

Leno seno in seno za krmo prodaja Bezjak Fr., Preska 26 n. Medvode.

Kravo mekarico, mešec po le tu prodaja Pilpah, Kamnik p. Vače.

Kolesel, dobro chrabro, njen, poceni napredaj. — Vamom tudi knjižico. Naslov v upravi lista pod št. 3419.

Večje posestvo na Dolenjskem dam v našem za polovico pridetek. — Informacije v uravi lista pod št. 3466.

Brezoklepalnik »Stu« tisočkrat preizkušen! Pois pošilja zastojnik Friderik Krata, Strazice pri Kranju.

Deteljo domačo v mešicah za seme prodaja Franc Bežjak, Preska 26, p. Medvode.

Brezobrestna posojila za nakup premičnin in nepremičnin, doto, razdožitev i. t. d., proti poroštvo, zamnabi ali vknjižbi dajejo: »Kreditne zadruga«, Ljubljana, pp. 307 - Sprejmejo zastopnike.

Semenski hrampir zamenjam za 3001 pristnega domačega vina - Matija Zaoznik, Noir Gorca 7, p. Brezovca.

Hiša, 3 sobe, pritličje, ne, 2 orna zemlje (njiva sadnosniški napredaj) proti gotovi v Leskovcu 30, v ure od Pragerskega - Več pove Franc Jošt, Zg. Ložnica p. Zalec.

Žage, cirkularke

ekstra kval. Remscheid, premera 700 mm 195 Din, 750 mm 240 Din, 800 mm 280 Din; robidnice (cuž-žage) in trebušne žage do 1700 mm 25 Din; žage amerikanke do 1600 mm 60 Din; precepne reške 30 Din; precepne-samice 60 Din; listi za ročne žage po 1, 2, 3, 5, 8 Din; žagice za kovine 1 Din; žagice za železo 1,25 Din; žagice za jeklo 1,50 Din ter drugi prilagodni nakupi, dokler ta zaloga traja: **Odon Koutny**, trgovina z železino, Ljubljana, Medvedova 26, poleg gorenjskega kolodvora v Šiški.

V vsako hišo Domoljuba!

NAZNANILO OTVORITVE

nove manufakturne trgovine, kjer kupite najugodnejše vse vrste ženskega in moškega blaga po neverjetno nizkih cenah.

NARODNI MAGACIN
SPLOŠNA TEKSTILNA D. D., LJUBLJANA
Mestni trg 17

HRANILNICE IN POSOJILNICE V KAMNIKU ŠUTNA 22, lastna hiša

Ugodnosti: Jamstvo presega večkratni znesek vseh vlog. — Dobro obrestovanje. — Nove vloge vedno plačljive. — Delokrog neomejen. — Na razpolago pošne položnice.

Izdajatelj: Dr. Grigorij Pečjak Urednik: Jože Košiček

k Izredna sveta ura. Za praznik Zalostne Mater božje (letos dne 6. aprila) je izšla v posebni knjižici molitvena ura »Mati« s prebodo in s srcem. Ravnotako želi sv. Oče, da bi na Veliki četrtki zvečer verniki celega sveta uprili molitveno uro v spomin 1900 letnice Gospodovega trpljenja. Za to priliko je primeren »Jeltnišvo na veliki četrtke«. Če knjižici dobite lahko v prodajalni KTD (Nikolaj) v Ljubljani. Toplo priporočamo!

VINA dojenjska štajerska in sploh vsah vrst, kupite pri **CENTRALNI VINARNI** v Ljubljani

Nekdo, ki ni maral za ženski spol, je bil nekoč povabljen na neko ženitovanje kjer je sedel med dvema starejšima ženskama.
»Jaz pa pravim, da je samski človek mnogo na slabšem, kot pa oženjeni.«
»Kako to?« sta ga vprašali oni dve ostali gostje.
»Zato, ker oženjeni se boji samo svoje žene, samec pa vseh.«

VOSEK čist, plačujem po najvišji ceni **FR. STUPICA** železnina in zaloga poljedelskih strojev, Ljubljana, Gosp. svetstva cesta št. 1.

Janko ni bil prav nič dobre volje, ko je obiskal »punčico svojega očesa.« Pisal sem ti, pa nobenega odgovora ni bilo. Kljubovalno je vrgla glavo pokonci. Jaz nisem dobila nobenega pisma je dejala.
»Kaj, da ga nisi dobila?« Obrnila mu je hrbet in odvrnila: »Ne, nisem ga, sploh pa je bilo v pismu več stavkov, ki mi niso všeč.«

Nudimo Kupujemo **brinje in fige** črno deteljo Sever & Komp., Ljubljana

France je hotel potegniti policajja, zato je stopil k njemu: »Gospod stražnik, kaj naj pravim, vedno dobivam grozilna pisma po pošto.«
»Hm, hm. Pa sumite kaj, kdo vam jih pošilja?«
»Seveda vem« se je nasmehnil France »toj krojač in pa davkarija.«

Naznanilo preselitve!
TVRDKA E. PETERKA
„PRI AŽMAN“
vkludno naznanila, da je primorana s 1. aprila 1933 preseliti svojo trgovino iz dosedanjega lokala, kjer se delovala nepretrgoma 84 let, na **»ogačarjevi«** v **»skofjsko pašačo«** poleg stopnic. Vsem svojim cenjenim odjemalcem se ob tej priliki najlepše zahvaljuje za dosedanjo naklonjenost in se priporoča še na tal e.

»Smid je čudaški človek. Ko sem ga prvič naj mi posodi sto dinarjev, mi je to odrekal.«
»Nič čudaški, moj dragi. V našem kraju je vse polno takih čudakov; tudi jaz sem tak.«

Prilicujem besede, katere sem govorila za svojo mojo sestro Mino Jugovc in se ji zahvaljujem, da mi je od ustila. Ana Kuselc

NALAGAJTE DENAR pri HRANILNICI IN POSOJILNICI V KAMNIKU ŠUTNA 22, lastna hiša

Ugodnosti: Jamstvo presega večkratni znesek vseh vlog. — Dobro obrestovanje. — Nove vloge vedno plačljive. — Delokrog neomejen. — Na razpolago pošne položnice.

Izdajatelj: Dr. Grigorij Pečjak Urednik: Jože Košiček Za Jugoslovansko Banko: Karel Čel.